శ్రీ ర స్తు.

తరిగొండ వెంకమాంబకృత

రా జ యో గ సా ర ము

ద్వి ప ద కా వ్య ము.

చె న్న పు రి:

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులుఅండ్‌సన్స్ వారిచే

ప్ర క టి త ము.

0—8—0

వచనగ్రంథములు

		ప్రతి 1-కి రూ.	అ.
ఆంధ్రవచనభాగవతము, ద్వాదశస్కంధములు, ఒకేసంపుటము	...	9	0
డిటో మూడుసంపుటములు	...	10	8
ఆంధ్రవచనభారతము, ఆదిసభాపర్వములు	...	5	0
,, ఆరణ్యపర్వము	...	5	0
,, విరాటోద్యోగపర్వములు	...	5	8
,, భీష్మద్రోణపర్వములు	...	7	8
,, కర్ణశల్యసౌప్తిక స్త్రీపర్వములు	...	5	8
,, శాంతిపర్వము	...	7	8
,, అనుశాసనికము మొదలు స్వర్గారోహణపర్వము వరకుగలసంపుటము	...	7	8
ఆంధ్రవాఙ్మయచరిత్రసంగ్రహము	...	3	0
అరేబియన్ నైట్సుకథలు	...	2	0
తిలకుగారి సెక్యూరిటీకేసు, ఉపన్యాసములు	...	0	14
భారతరమణీమణులు, ప్రథమభాగము	...	1	4
డిటో రెండవభాగము	...	0	10
డిటో మూడవభాగము	...	0	8
యజుర్వేదకథాసంగ్రహము	...	0	8
నీతిచంద్రిక, చిన్నయసూరిగారిది	...	0	10
డిటో టీకతో	...	1	0
పంచతంత్రము, వచనము, సులభశైలి	...	0	12
నీతిరత్నాకరము	...	0	8
సంగ్రహరామాయణము	...	1	8
భోజునికథలు	...	1	0

శ్రీ ర స్తు

తరిగొండ వెంకమాంబాకృత

రా జ యో గ సా ర ము

ద్వి ప ద కా వ్య ము

చె న్న పు రి:

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులుఅండ్సన్సు వారిచే

ప్ర క టి త ము.

1950

Printed by
V. Venkateswara Sastrulu of
V. Ramaswamy Sastrulu & Sons
at the Vavilla Press
Madras.—1950

శ్రీ ర స్తు

రాజయోగసారము

ప్రథమప్రకరణము

శ్రీగణనాథు నాశ్రితపరిపాలు
నాగమసంవేద్యు నాధారసదను
ననిశంబుఁ గీర్తించి యతిభక్తిమెఱయ
ననువుగఁ దళుకుండహారిని మహాను
భావుని భవ్యరూపాంచితు నెంచి
పావనమూర్తిని బరమపావనుని
వేదాంతవేద్యుని విశ్వతోముఖుని
నాదవినోదిని నలినలోచనుని
నాదినారాయణు ననిశంబు మదిని
మోదంబుతో మర్మమును దగుత్రోవ
యందుంచి యచలతత్వార్థంబుసరణిఁ
బొందించి భావించి పుణ్యప్రయుక్త
ఘనత యొసంగు గంగాయమునలకు
ననువొందుమధ్యయౌ నాడికాగ్రమునఁ

జెలువారు ఘనమేరుశిఖరంబునందు
లలిని విజ్ఞప్తికళామాత్రుఁ డగుచుఁ
బరుఁ డౌచు వెల్గు సుబ్రహ్మణ్యగురుని
చరణరేణుచయంబు సారెసారెకును
శిరమున ధరియించి చిరభక్తిఁ బెంచి
పరమరహస్యంబు భావమం దుంచి 1

రహి మీఱ సోమేశ్వరస్వామిఁ దలఁచి
మహితముక్తిప్రదమార్గమునొందు
కొఱకు విద్యారణ్యగురుని భజించి
వఱల బ్రహ్మేంద్రులఁ బ్రస్తుతిచేసి
ఘనత మీఱ స్వయంప్రకాశులఁ దలఁచి
యనఘాత్ముఁ డగుసచ్చిదానందగురుని
కారణుం డగుమల్లికార్జునగురుని
ధీరుఁడౌ నవధూతదేశికోత్తముని
నచలితపరమహంసాఖ్యసద్గురుని
నచలభక్తుని బడబానలగురుని
నలరు సుజ్ఞానయోగానందగురుని
నిల ధన్యులై నజితేంద్రియగురునిఁ
గర సిద్ధిమై పరకాయప్రవేశ
గురుని నిత్యానందగురురాజచంద్రుఁ
డరయ నిరంజనుఁ డనుగురు మదిని
నిరతంబు వేఁడుచు నెమ్మిమై మిగులఁ

గాంచు బోధానందఘనుపదాబ్జంబు
లంచితభక్తిమై నాత్మయందుంచి
కుదురుగ మది నిట్టిగురుపరంపరను
సదమలహృదయనై సన్నుతిచేసి 20
సర్వయోగీంద్రులు సంతసింపంగ
నుర్వియం దీరాజయోగసారంబు
వఱల నే ద్విపదకావ్యముగ రచించి
యొఱుకయౌ హరి కియ్య నెడఁదఁ దలంచి
మున్నుగ నాచందములు తేటగాఁగ
విన్నవించెద మీకు విశదంబుగాను
వినరయ్య కవులార విద్వాంసులార
వినరయ్య మీరెల్ల విమలాత్ములార
ఘనమతిప్రాసంగతుల నేనెఱుఁగఁ
దనర నాక్షేపింపఁ దల్పకుఁ డెలమి
శ్రీకరుం డగునారసింహునికరుణ
నీకథాప్రారంభ మెసఁ జేసి తలర
మహితాత్ములార ధర్మాసక్తులార
మహిమాఢ్యుఁ డగుకర్దమ ప్రజాపతికి
ననుకూలవతి యగునా దేవహూతి
యనుసత్పతివ్రత కవనీతలాన
ననురాగయుక్తుఁడౌ నమ్మహాపుర్షుఁ
డెనసి పుత్రికలతా నింపుగఁ గాంచి

తనయులు లేక డెందమునఁ జింతించి
యనుపమంబైనఘోరాటవి కరిగి 30
పరమాత్ముఁ గూర్చి తపం బాచరించె
నరుదుగఁ బరమాత్ముఁ డమ్మహాత్మునకుఁ
బరఁగఁ బ్రత్యక్షమై పల్కె నిమ్మాడ్కి
వరమేమి నీకుఁ గావలె నని యడుగ
విని కర్దముఁడు చాల వేడ్కఁ బ్రార్థించి
యనియెఁ గృపాంబుధి యంబుజనయన
పరమాత్మ నీవు నాపట్టి గావలయు
వర మిదె చాలు నేవర మొల్ల నింక
ననవుఁడు పరమాత్ముఁడావరమిచ్చి
తనదార నంత నంతర్ధానుఁ డయ్యె
నావేళ కర్దముఁ డరిగి మోదముగ
దేవహూతిం గూడెఁ దిరముగ నంత
వెన్నుండు పరికించి వేడ్కతో వచ్చి
యున్నతుఁడై దేవహూతిగర్భమున
గరిమమై జనియించెఁ గపిలుఁ డనంగఁ
గరమర్థిఁ బెంపొంది ఘనుఁ డయ్యె నంతఁ
బూని కొన్నాళ్లకు బుణ్యచారిత్రుఁ
డైనకర్దముఁడు నిజాత్మజుం జూచి
నావరపుత్త్రిక నావంశతిలక
నీవు నాసుతుఁడవై నిజముగ నన్నుఁ 40

జెన్నలరంగఁ బ్రసిద్ధిచేసితివి
అన్న నాకోరిక లన్నిఫలించె
న్యాయంబుఁ దప్పక యానందముగను
బోయెద నింకఁ దపోవనంబునకు
ననుచు సమ్మతిఁ జేసి యాక్షణంబునన
తనవధూమణికిఁ దాఁ దక్షివరంబు
నలరారఁ దెల్పిన నా దేవహూతి
పొలుపొందఁ బతిపదంబులయందు వ్రాలి
పూని యిట్లనియెఁ దాఁ బుణ్యాత్మ యేను
మానసంబునుబట్టి మఱియొంటి నుండఁ
జాల నే నీవెంటఁ జనుదెంతు ననిన
నాలలితాంగికి నతఁ డిట్టులనియె
భామ నీ వీరీతిఁ బలుక నేమిటికిఁ
బ్రేమ నాయందున్నఁ బెక్కు-ధనంబు
నీకుమారుఁడు ధర్మనిపుణుండు గాన
నీకు జీవన్ముక్తి నిజముగ నొసఁగు
వనమున కీవు రావలసిన దేల
వనిత యిచ్చటన నీవ్రతము ఫలించు
నని యొప్పఁజెప్పి యాయతివను సుతుని
నొనరంగ వీడ్కొల్పి యుచితమార్గమున 50
వరతపోధనదసద్వనమందుఁ జేరి
పరమేశు నెద నుంచి ప్రార్థించుచుండె

నెమ్మి నాకపిలుఁడ నేకవత్సరము
లిమ్ముగ జనకుని యెస నాజ్ఞనుండి
పాయనిసంసారపథ మాత్మఁదలఁగ
మాయావిరహితుఁడై మౌనియై యంతఁ
గాననంబున కేఁగఁ గా దేవహూతి
యానందనుంజూచి యనియె నిమ్మాడ్కి
వరపుత్త్ర నీతండ్రివాక్యంబు నేఁడు
సరవి మఱచితె నీస్వాంతమునందు
నానాఁడు నీతండ్రి యరిగెడువేళ
నేను శోకింపఁగ నినుజూపి వగపు
నణఁచి కానకు నేఁగె నమ్మహామహుఁడు
గుణరత్న నిన్నుఁ గన్గొనుచు నేచింత
నెఱుఁగక యుండితి నిన్నాళ్లుదనుక
మఱి నీ వదియు నొగి మది నెంచకుండ
జనకాజ్ఞ వదలి విచ్చలవిడిగాను
నను విడనాడి కానకు నేఁగఁ దగునె
తల్లితండ్రులు పరదైవంబు లంచు
నెల్లవా రనుచుండ నెఱుఁగవే నీవు 6
నీమదిలో నుండునీతి భావించి
యేమున్నమాటాడు మెల్ల నిల్కడగ
అన విని కపిలాఖ్యుఁ డల్లన నవ్వి
తనతల్లి నీక్షించి తా నిట్టు లనియె

తల్లికిఁ గపిలుఁడు విరక్తిమార్గము బోధించుట

ఏలకో జనని నీ కీపామరంబు
చాలించు నిది వట్టిజాలిజగాన
తలిదండ్రు లెవ్వారు తనయు లెవ్వారు
దెలియ బుద్బుదము లీదేహంబు లెపుడు
కాయ మస్థిర మని కడఁ గానలేక
పాయక సంసారబద్ధులైనమత
వదలక కామార్థవాంఛితు లగుచు
మదమత్తు లగుచు దుర్మార్గంబునొంది
మదిలోన నుబ్బి కామక్రోధలోభ
మదమోహమచ్చరా ల్మాటికిఁ బెంచి
సంపద గల్గితే సామర్థ్య మంచు
సొంపగు తుచ్ఛమౌ సుఖమును గోరి
కామాంధు లై తమగతి గానలేక
భామలవలలోనఁ బడి లేవలేక
తఱుగనియీషణాత్రయవార్ధిలోన
మఱిమఱి మునుఁగుచు మమత రెట్టింప 70
నాలుబిడ్డల కనియర్థంబు గూర్చి
కాలంబు నూరక గడుపుచు నుండి
యంతకాలము వచ్చినప్పుడు యముని
చింతఁ జేయుచు హింసచేఁ గంది గుంది
కూపంబు లోఁబడి కోన్నాళ్లు కఠిన

పాపాత్ము లగుచుం బ్రపంచంబునందుఁ
బుట్టుచు గిట్టుచుఁ బొరలుచుండెదరు
ఇట్టిపుట్టులు చావు లెన్నంగ వశమ
యన దేవహూతి నిజాత్మజుంజూచి
యనియెఁ గుమార! యీ యవనీతలానఁ
బట్టుగ నిరతంబు బహురూపపటిమె
నిట్టిపిండోత్పత్తి యెట్లగు ననిన
విని కపిలుండు సద్వినయంబు మెఱయ
జననితో నిట్లనె సంతసంపడఁగ.

పిండోత్పత్తిలక్షణము

విను మింక దల్లి తద్వృత్తాంత మీవు
తనరంగ నన్నుముదంబును మించి
సతిపతు లిద్దఱు సంతసం బలర
రతి సల్పఁగా ననురాగంబు మించి
నెలవుగ శుక్లశోణితములు రెండు
కలసి యేకంబుగ గర్భమందుండి 8
నెఱి నది యైదింట నీటిబుగ్గౌను
పఱిదగ గట్టియౌఁ బదిదినంబులకు
నమరి పదేనింట నండమైయుండు
స్థిమితమై నెలనింట శిరమేరుపడును
బరగ నెలల్ రెంటఁ బదకరంబులును
సరవిగ నేర్పడు చందము దెలియ

నొనర నెలల్ మూఁట కుదరంబు గల్గు
ననబోఁడి నాల్గింట నడుము పార్శ్వంబు
లొందును బాదంబు లొందు నాపైని
బొందుగ నాఱింటఁ బుట్టు నేత్రములు
సరవి నేడవనెల సరగ జీవుండు
పరఁగఁ బ్రవేశించుఁ బాయక యంద
మఱియు నష్టమమాస మహిత తేజమును
బఱిదగ విజ్ఞానపరధనం బలరి
లలి ధాత్రిఁ బ్రసవకాలంబునువఱకు
మలమూత్రములఁ జిక్కి మఱి యాత్మఁ గుంది
కటకటా ! నాపూర్వకర్మంబువలనఁ
బటుతరపాపకూపంబునం బడితి
పూర్వజన్మంబున బుద్ధి లేకుండ
గర్వించి సత్క్రియల్ గాంచకపోతి 90
సద్గురు నాశ్రయించంగఁ బోనైతి
సద్గతి నేను విచారింపనైతిఁ
బామరంబునఁ బడి పరభామినులను
గామించి యవివేకకలితుఁడనైతి
బాలబుద్ధులుచేతఁ బాతకం బనక
చాలఁ బెద్దలను దూషణము చేసితిని
తనువు లస్థిరములు ద్రవ్య మస్థిరము
లని యెంచు కేనియు నారయనైతిఁ

బెసుప్రేమ పెండ్లము బిడ్డలఁజూచి
మనమున హర్షించి మత్తుఁడనైతి
గాన నీవిధ మగుకష్టకూపాన
నేను జిక్కితి నింక నెవ్వరు దిక్కు
ఈమూత్రమలకూప మే నింకఁ గడచి
భూమిపై వ్రాలిన బుద్ధి తెచ్చుకుని
పరమ దేశికపదాబ్జంబుల వేఁడి
పరమైన నిర్వాణపదము నొందెదను
మఱచియుండను దొంటి మాయలోఁ బడను
మఱి యిప్పు డీమూత్రమలకూప మేను
ఎప్పుడు దాఁటెద నని యెంచుచుండ
నప్పుడు తొమ్మిది యగు నెలల్ మించ 100
ధరణిపైఁ బడఁగ నంతట విష్ణుమాయ
తెఱచుగఁ గప్పినఁ దల్లడిల్లుచును
ఆవేళ శిశువయి యన్నియు మఱచి
కావున యేడ్చి యక్కడఁకుఁ దగ మఱచి
మునుపటిజ్ఞానంబు మోసమై మంచ
మునఁ బడి తనమలమూత్రాగములందుఁ
బొరలుచు దుర్బలంబున నుండఁగాను
గుఱుతుగ నట గాలి గుంత ఘటుఁ ద్రవ్వి
కిసరులు కూనలు కిన్కసందులను
ముసరులు దగ్గులు ముట్టుదోషములు

ననుభవించుచు వృద్ధి యై వయోధర్మ
మును మించి వచ్చినప్పుడు మత్తుఁ డగుచు
వసుధఁ బెండిలియాడి వరసుతసుతుల
నెసఁ గాంచి వారల నెలమిఁ బోషింప
భూవరులను వేఁడి పొల్పుగ ధనము
నేవగనైనఁ దా నెసఁ గూర్చి మించి
భూరిలోభము దారపుత్త్రాదుల నొగి
వారక గాచుచు వసుధఁ గట్టకడ
కడు వృద్ధదశ రాఁగఁ గాయంబువడఁక
దడవుచు మంచానఁ దగఁ జేరియుండి 110
చెవుడువట్టి మఱేమి చేయుట లేక
యెవరువచ్చినఁగాని యెఱుఁగకయుండి
ఆలుబిడ్డలఁ జూచి యకట నే వీండ్రఁ
బాలించువిధమును బరికింపనైతి
నని ప్రలాపించుచు నంతకాలమున
మొనసి వచ్చినయమముఖ్యసేవకులఁ
గనుఁగొని యఱచుచుఁ గనుల మూయంగ
వెనువెంట గొంపోయి విభునిడగ్గఱగ
నిలువఁజేయఁగఁ జూచి నెఱిఁ బాపములను
దెలియంగ నాశ్రాద్ధదేవుండు వడిగ
నడుగ లెక్కలు చూచి యాచిత్రగుప్తుఁ
డెలమిఁ జెప్పఁగ వెంట హింసచేయుఁ డన

భటు లట్లనేతు రెప్పటివలెఁ బుడమి
నటుఁ బుట్టవలయుఁ బాయక బంధుమిత్రు
లంతకాలంబున నయ్యయ్యో యంచుఁ
జింతించుచుందురు చేరి డగ్గఱగఁ
గావున జీవుని కఠినమార్గంబు
కానంగలేరు టక్కరిమాయవలన
తనువులఁ దామని దలఁచుచుండుదురు
తనువులోపల కర్మతతి విచారింప
నెత్తురుప్రేవులు నిండుమాంసంబు
హత్తినయెముకలు నధికమౌ చీము
మొనసినచర్మంబు మూత్రంబు మలము
నెనసి దేహములోన నెసఁగుచు నుండు
నటువంటిఘటములం దాకాంక్షఁ జేసి
కుటిలులై తమలోన గుఱిఁ గానలేరు
అన విని యాయింతి యాశ్చర్యం జూచి
యనిరెయొ నోతనయ మాయాప్రపంచంబు
నెవ్వరు గల్పించి రెటఁగింపు మనిన
నవ్వారిజాక్షికి నతఁ డిట్టులనియె.

విశ్వోత్పత్తిప్రకారము

విలసితమైన యీవిశ్వమంత మును
గలిగినచందము క్రమముగ వినుము
నిత్యుండు నచలుండు నిర్వికారుండు

సత్యుండు సగుణుండు సర్వాత్మకుండు
ననెడుపరబ్రహ్మ యాదికాలమున
ఘనతరమై నిరాకారమై యుండె
నతనియందు ననాది యైనట్టిమాయ
యతఁడు గూడి వహించె నయ్యాశుసంజ్ఞ
నెలమి నచ్చుటఁ గల్గె హేమగర్భుండు
కలకంఠి యాహేమగర్భునియందుఁ 130
దలఁగక యట మహాతత్వంబు పుట్టె
నలరంగఁ గలిగె నహంకారమందు
నది మూఁడుభాగంబు లై వృద్ధిఁబొందె
ముదిత సత్వరజ స్తమోభేదములను
బొందె సత్వమున నింపుగ జ్ఞాన మరయఁ
బొందుగ రాజసంబున నుద్భవించె
నలరార కర్మేంద్రియములు తామసము
వలనఁ దన్మాత్రంబు వరుసగఁ గల్గె
నందు శబ్దంబున నభ్రంబు వొడమె
నందు సదాశివుఁ డధినాథుఁ డయ్యె
మఱియును స్పర్శతన్మాత్రంబువలనఁ
గఱువలి గలిగె నక్కడ నీశ్వరుండు
నలరార నచ్చటి కధికారి యయ్యెఁ
దలకొని యట రూపతన్మాత్రవలన
నొనర వహ్నితాశనుఁ డుద్భవుం డయ్యె

ననిశంబు నిట్టిహంతాశనాకృతికిఁ
బరగ రుద్రుం డధిపతి యయ్యె నవల
సరవిని రసమున జల ముద్భవించె
హరి నాయకుం డయ్యె నమ్మరో వినుము
మఱియును గంధతన్మాత్రంబువలన 14
సముదయం బయ్యె విశ్వంభరయందుఁ
గమలసంభవుఁ డధికర్తయై నిల్చెఁ
బ్రకటితమైన యీపంచభూతముల
నొకటొక్కటిని రెండు నొనర భాగించి
యందందు నొక్కనిజాంశంబు నుంచి
యందందుఁ దక్కినయట్టియం దొకటి
కలకంఠి నాల్గేసిగా విభాగించి
కలయఁ బంచిననవి క్రమముగఁ బుడమిఁ
బంచీకృతం బయ్యెఁ బరికింపఁ దల్లి
యంచితంబుగ విను మది యెట్టులనినఁ
బొందుగ నాకాశమున నర్ధమయ్యె
నందు జ్ఞాతృత్వము నం దొగి నాల్గు
నగుభాగములఁ బవనాగ్ని జలముల
నొగిఁ గూడి మానసం బొగి బుద్ధి చిత్త
మును నహంకారంబు మొనసి వాతూల
మున నర్ధభాగంబు పుణ్యచరిత్ర
అరయ వ్యానం బయ్యె నటు నిల్చెనాల్గు

నిరవుగ భూమి వహ్ని జలంబు గగన
ములఁ గూడి యింతకు మూలంబు నగుచు
నల పంచభూతంబు లయ్యె నెంచఁగను 150
తల్లి పంచాశనార్థము చక్షువయ్యె
నెల్లఁ దక్కిననాలు గెంచ భూనీర
మరుదంబరముల మర్మంబుగఁ గూడి
యరయఁ ద్వక్ఛ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణములను
గలిగె నీ రర్ధభాగము రసంబయ్యె
నలినాక్షి తక్కిననాల్గు భూవహ్ని
మారుతాంబరముల మఱి గూడి వరుస
నారూప మాశబ్ద మాస్పరిశంబు
తనరార నోజ గంధంబయ్యె నట్లె
మొనసి యాభూమ్యర్ధమున పాయువయ్యెఁ
దల్లిరో విను మొగిఁ దక్కిననాల్గు
నల్ల ధనంజయ యనిలాంబరముల
సారంబులై కూడి సల్పుక్రియలకు
నారూఢిహేతువు లైనట్టిగుహ్య
హస్తవాక్పాదంబు లనువుగఁ గల్గి
విస్తరిల్లెను బంచవింశతిక్రమము.

పంచవింశతితత్త్వ ప్రకరణము

వీనుల కింపుగ విను మోక పథము
పూని జెప్పెదఁ బంచభూతంబులకును
బలము సద్యోజాత వామదేవులును
బోలంతి యఘోరతత్పురుష లీశానుఁ
డనెడు పంచబ్రహ్మ లా బ్రహ్మ విష్ణుఁ
డును రుద్రుఁ డీశ్వరుఁ డొగి సదాశివుఁడు
పంచకర్త లనంగఁ బ్రఖ్యాతులైరి
యంచితమౌ మానసాదులు నైదు
రాణింపఁగాను బరాశక్తి యయ్యెఁ
బ్రాణాదివాయువు ల్పట్టుగఁ జూడ
నాదిశక్తి యనంగ నమరె శ్రోత్రేంద్రి
యాదులు నైదయ్యె నలర విజ్ఞాన
మరయ నీభూమ్యాదు లైదుతత్త్వములు
శరవిగ నెంచ నిచ్ఛాశక్తి యయ్యెఁ
గ్రమముగ వాగాదికర్మేంద్రియములు
నమరఁ గ్రియాశక్తి యయ్యె నోతల్లి
అన్నియుఁ గూడి బ్రహ్మాండమై నిలిచె
నెన్నఁగ శ్రీజగదీశుఁడౌ శ్రీవి
రాజితుండును శ్రీవిరాట్పురుషరూప
మాజగదాకృతి కరయఁ బెంపారె

పాతాళలోకంబు పదమయ్యె నట్లు
ఖ్యాతిగ సత్యలోకంబు శీర్షంబు
లోకము లెల్ల నాలోకింప నాదు
శ్రీకరతన్వై చెలఁగునోతల్లి 170
అనువొంద నిట్టిమహావిగ్రహునకుఁ
గొనకొని యన్నిదిక్కులు శ్రోత్ర మరయ
నొనరంగ వినుము వాయువు త్వగింద్రియము
మొనయు నేత్రేంద్రియ మొప్ప భానుండు
పరఁగ భ్రూయుగ్మంబు బ్రహ్మపదంబు
చిరతరవరుణుండు జిహ్వేంద్రియంబు
వెలియ నాశికము నశ్వినిదేవతలును
వలనొప్ప వహ్నిగ వాగింద్రియంబు
తెలియ బాహువు లెల్ల దేవతాధిపుడు
తలఁగకుండును భాగతత్వంబు లరయఁ
బరగ నుపేంద్రుండు పాదేంద్రియంబు
పరికింపఁగాఁ బ్రజాపతియు గుహ్యంబు
వలనొప్ప మృత్యుదేవత యగునంబు
కలువపువ్వులచెలికాఁడు మనంబు
మతి బ్రహ్మదేండు మహనీయచిత్త
మతులితక్షేత్రజ్ఞుఁ డనఁబడుచుండు
ననుపమాహంకారుఁ డగురుద్రమూర్తి

తనర జ్ఞాతృత్వ మంతఃకరణంబు
సరవిగ జీవునిచంద మీమీఁదఁ
బరగఁ జెప్పెద విను బ్రాకటంబుగను
అలరు ఘటాకాశ మం దొప్పుగాను
గలిగినజలములోఁ గన్పట్టు నభము
గతి సాక్షియం దున్న గ్రాలెడుబుద్ధి
ప్రతిబింబితం బైన బ్రహ్మ మీరీతి
జీవుఁడ నను భ్రాంతిచేఁ జిక్కి మించి
సావధానక్రియాశక్తినిఁ గూడి
రూఢియై తనస్వస్వరూపంబు మఱచి
మూఢుఁ డై షడ్వర్గములకు లోఁబడుచుఁ
డులవరియై మానసాదులచేతఁ జిక్కి
కలుషాత్ముఁ డై తన్ను గానక భ్రమసి
భిన్నభావములచేఁ బెక్కుదేహములు
పన్నుగ ధరియించి పరవశత్వమున
స్త్రీలు పుర్షు లటంచుఁ జెడుగుభేదముల
వాలాయముగఁ జిక్కి వాంఛతోఁ దగిలి
వారును వీరును వార మే మనుచు
భారంబుగను నహంభావ మూహించి
జీవభ్రమములచేఁ జెడి పలుమాఱు
చావు పుట్టువు గల్గి జడుఁ డాయె నిప్పు

చెప్పు దైనను జీవుఁ డివియెల్ల విడచి
యొప్పుగ విజ్ఞానయుక్తినిఁ గూడి 190
తన్ను దాఁ దెలిసిన ధన్యునిఁ జేరి
పన్నుగ నతనిచే బ్రహ్మంబు దెలిసి
కామాదిశత్రుల ఖండించివైచి
యామూక సకలేంద్రియాల జయించి
నిటలభాగంబున నిలిచి శోధించి
ఘటము బయల్జేసి కడఁగాంచె నేని
యతఁడ పరబ్రహ్మ మతఁడ స్వయంభు
వతఁడ మహావిష్ణు వతఁడ శివుండు
అతనికి వేఱలే దనుచు బోధింప
నతనికి ట్లనివల్కె నా దేవహూతి
మలమూత్రరక్త దుర్మాంసంబు చీము
గలిగిన దుర్గంధకాయంబులందు
నిరవుగ నా బ్రహ్మ మేరీతి నుండు
సరవి నా కెఱిఁగింపు సదయాత్మ యనఁగఁ
గపిలుఁ డా తల్లిని గరిమనుఁ జూచి
యపు డిట్లు వచియించె నమ్మరో వినుము
ఇది సోమనాథ విశ్వేశుని పేర
పదవాక్య భవ్యసు బ్రహ్మణ్యయోగి
చరణాంబుజాతషట్చరణాయమాన
పరిపూర్ణ నిత్యసద్భావనిమగ్న

మానస యగు వేంకమాంబికారచిత
మైనట్టి రాజయోగామృతసార
మం బెన్నఁగాఁ బ్రథమాఖ్యప్రకరణ
మొందు శ్రీతఱికుండ పురిధాముఁ డైన
వీరనృసింహుఁడు వెలయఁ గైకొనియె
ధారుణి నాచంద్రతారార్కముగను.

ప్రథమప్రకరణము సంపూర్ణము

శ్రీ ర స్తు.

రా జ యో గ సా ర ము

ద్వితీయ ప్రకరణము

శ్రీకరానందవశీకరం బైన
ప్రాకటభక్తిమై భావ మంతయును
వినుము నీ వత్యంతవేడ్క నోతల్లి
కనఁగ సుగంధదుర్గంధముల్ రెండు
ననుపమపరమాత్ముఁ డంటి రెంటికిని
దనరారఁగాను మేధ్యామేధ్యములను
బ్రతిఫలింపదె భాను భాసురకిరణ
గతిగ సంవ్యాప్తంబుగాఁ దనరార
నతనికి నేమంటె నర్కునిభాతి
అతులితంబుగ నాత్మ కంట దేమియును
మతిమంతులకు నట్లు మలినంబు లేదు
క్షితి నీవిధంబును జెలఁగి చూడంగఁ
గుటిలత్వరహిత మెక్కువగాఁగ నిట్టి
ఘటములోనివిధంబు గ్రమముగ వినుము
సలలితపంచవింశతితత్వములను

బొలుపొందు స్థూలాఖ్య పుణ్యచరిత్ర
కాయంబులో సప్తకములంబు లుండుఁ
బాయక వానిని బరఁగఁ జెప్పెదను
దొలుత నాధారమ న్దోయజాతంబు
సలలితమగు రహస్యస్థానమందు
గొనకొని నాల్గురేకులపీతవర్ణ
మును వశషసలను ముఖ్యాక్షరములు
ననువుగ భూముద్ర నమరుచు నుండు
నెనసి యచ్చటను గంగేశ్వరుఁ డుండు
నలరఁగ విను దాని కావలివిధము
దలకొని యంగుళద్వయము మీఁదటను
ధీరత మీఱ స్వాధిష్ఠానజలజ
మాఱు రేకులతోడ నమరు శ్వేతముగ
నది బభమయరలా యనువర్ణములను
అది పత్మీముద్రయం చనఁ దగి మఱియు
జలజాతభవుఁడు నిశ్చలత నుండు నొగి
నలఘుప్రకాశుఁ డై యమ్మరో వినుము
మొనసి యష్టాంగుళములమీఁదఁ దనరి
యనువుగ మణిపూరకాఖ్యంబు వెలుగు
నెఱె ఱేకులును బది నీలవర్ణంబు
వఱల డాదిఫకారవర్ణము ల్గల్గి
యనువర్ణము ల్గల్గి యాపీఠముద్ర

యొనరంగ వెన్నుఁ డం దొప్పుచు నుండు
పదియంగుళములకుఁ బైన నాహతము
హృదయప్రదేశమందిరముగ నుండు 20
భామవి న్ద్వాదశపత్రము ల్గలిగి
హేమవర్ణంబున నింపొందు నందు
నఖిలవాక్యావళి కాస్పదం బగుచు
కఖగఘుజలు చఛాఖ్యలు జఝఞణలును
ననువొందఁగా టఠా యనులింగముద్ర
దనరారు రుద్రుఁ డాస్థానాధిపతియు
నావల మఱి ద్వాదశాంగుళములను
ధావళ్యరుచి విశుద్ధంబు పదాఱు
దళములై, అఆలు దానికి వర్ణ
ములు నగునది మత్స్యముద్ర జీవుండు
అందుండు మఱి ద్వాదశాంగుళములను
బొందుగ భ్రూమధ్యమున దళద్వయము
అందుఁ బావకదీప్తి యలరుచు నుండు
నందు హంసలు రెండు నమరుచు నుండు
ధరణిఁ బ్రకాశముద్ర యనంగ నదియ
పరమాత్ముఁ డచ్చట ప్రభువై వెలుంగు
నందుకు నవల సహస్రారమందుఁ
గ్రందుగ నుండు హకారసకార
బీజద్వయం బాత్మబిందువుఁ గూడి

తేజరిల్లుచు నుండు దేదీప్యముగను 30
గగనముద్రయు నదె గన్గొనఁ దల్లి
సగుణనిర్గుణరూప సచ్చిదానంద
గురురాజచంద్రుఁడు కొల్వొరుచుండు
సరవి నన్నిటికిఁ దా సాక్షియై యుండు
పనివడి విను మంబ ప్రాణానిలంబు
మొనసి యాహృత్పద్మమున నిల్చియుండు
తలుచైనపవనుఁ డాధారచక్రమున
విరివిగ నేవేళ విహరింపుచుండు
అలసమానుఁడు నాభియందు నవ్యానుఁ
డలరి సర్వాంగంబులందుఁ దానుండు
గళమున రోమసంఘంబులయందుఁ
దోలఁగక నాగ వాతూలంబు మఱియు
ననఘ లలాటమం దాకూర్మపవనుఁ
డనువొంద ఘ్రాణమం దాకుకురుండు
కంటిపై నుండును ఘనదేవదత్తుఁ
డంట నారంధ్రమం దాధనంజయుఁడు
అనుదశవాయువు లంగములందు
మొనసి తత్తత్కార్యములు సల్పుచుండు
లలిని యిళాపింగళలు సుషుమ్నయును
నలరార నాధారమందుండి వచ్చి
మొనసి యాజ్ఞాచక్రమున మూఁడుఁ గూడి

యమవొందఁగా మఱి యంతట నిలుచుఁ
దనర సుషుమ్న మంతట నిల్వ కరిగిఁ
ఘనతగఁ గ్రమముగఁ గ్రాలుచు నుండి
సరవిగ ఘనసహస్రారంబు నేరి
గురుతరంబుగ నందు గోప్యమై యుండు
దేహమధ్యంబునఁ దిరుగు జీవుండు
సోహం బటంచు సంశోభితంబుగను
మొనసి యహోరాత్రములను జపంబు
నొనరంగ నిరువదియొక్కవెయ్యారు
నూఱును జేసి యనూనంబు గాఁగ
నాఱు నూ ఱాదిగణాధీశునకును
ఆఱువేలా బ్రహ్మ కాఱ్వేలు హరికి
నాఱువే లారుద్రుఁ డనుదైవమునకు
వేయి సదాశివ విభవమూర్తికిని
వేయి యయ్యాత్మకు వేయి గురునకును
వాసిగ దినమును వరుస నర్పణము
చేసినఁగాని యాజీవుండు మగుడి
భాసురమతి నిట్టిభావంబుగాను
శ్రీసద్గురుని మేటిరీతి నీలాగు 50
కాశిగయాప్రయాగలు నంద యుండు
దేశికుఁ డటుమహాదేవుఁ డై యుండు
సోఁడిమి మీరఁ బెంపొందుచు మధ్య

నాడి సహస్రారనాళమై యుండు
నదియ సరస్వతి యదె పరంజ్యోతి
యదె యూర్ధ్వకుండలి యదె సుధాధార
యదె భూతతతిహేతు వదె తటిద్వల్లి
యదె చిద్విలాసంబు నదె పరమంబు
ఇటువంటిసుధ దేహి కెన నంటనీక
కుటిలమార్గత నధగకుండలి పొంచి
పటుశక్తి నమృతంబు పానంబు చేయ
నిటువంటికీలకం బెఱుఁగక దేహి
కాయమే నని యహంకారి యై యాత్మ
నాయకుఁ గనలేక నానావిధాల
ముక్తినొందెద నని ముందు గానకయ
శక్తిచేఁ గర్మముల్ సల్పుచు నెపుడు
కాశికిఁ బోయి చక్కఁగ గంగలోన
నాశగ మునిఁగినయప్పుడ తనకు
నంటువోవునె మోహ మబ్బునె తల్లి
తొంటిపాపము వోయి దొరకునెసుఖము.

జీవన్ముక్తివిచారఘట్టము

అని యిటువల్కిన నాదేవహూతి
తనసుతు నీక్షించి తగ నిట్టు లనియె
పావనచరిత. జీవన్ముక్తి నరుని
కేవిధంబునఁ గల్గు నెఱిఁగింపు మనిన

జనయిత్రిఁ జూచి యాసత్కుమారుండు
మనమున హర్షించి మాత కిట్లనియె
వినవమ్మ జనని యీవిశ్వంబునందు
మనుజులు వేఱ కర్మంబులు విడచి
తను దాను దెలిసినధన్యునిఁ జేరి
పనివడి ద్వాదశాబ్దములు శుశ్రూషఁ
జేసి మెప్పింపఁగ శ్రీగురుమూర్తి
భాసురంబుగ వారిభక్తికి మెచ్చి
యసదృశసిద్ధాసనాసీనుఁ జేసి
భసితంబు తమఫాలభాగాల నుంచి
వారితత్పూర్వపువ్రాలెల్లఁ దీసి
భూరికృపవ్రాలు పొందుగ వ్రాసి
జడియకుఁ డని వారిజడుపెల్లఁ దీర్చి
కడువేడ్క రాజయోగప్రకారంబు
సాంగముగను జెప్పి సాధుపథంబు
శృంగాటకంబునఁ జేరి చూడుఁ డని 70
గురుమూర్తి యపుడు మక్కువ మీఱ శిష్యుఁ
డరుదుగఁ దనమానసాబ్జమం దుంచి
పరమార్థసరణి సద్భావంబు మీఱఁ
బరమామృతధ్యానపరవశత్వమున
మనసు సహస్రారమధ్యమం దుంచి
మొనసి తా నపుడు షణ్ముఖి యనుముద్ర

వితరణంబుల లేదు విద్యల లేదు
వ్రతములలో లేదు క్రతువుల లేదు
మతములలో లేదు మహిమలో లేదు
సతతంబు నన్నియు సల్పువారలకు
నలరంగ దివ్యస్వర్గాదిభోగములు
గలిగి యాపుణ్యముల్ కడ ముట్టఁగాను
సమసినప్పుడ చాల జన్మంబు లెత్తి
శ్రమములు వడుచుండు సరవిగ నెపుడు
గనుక స్వర్గాదిభోగము లిచ్ఛయింప
కను మనశ్శుద్ధి చక్కఁగఁ జేసి పరము
సద్గతిగాను విచారించి యపుడు
సద్గురుచే వేదసారంబు దెలిసి
మమతను విడి కూటమార్గంబు చేరి
అమలసాంఖ్యముతారకామనస్కములఁ
గలిగిన యనుభవక్రమములం దెలిసి
సలలిత శివయోగసచ్చిదానంద
వైరాగ్యసుఖకేళివార్ధిలో మునిఁగి
వైరాగ్యసంపద వఱలుచుండంగ
నవధూతభావుఁడై యాత్మను జెంది
ప్రవిమలజ్ఞానంబు ప్రబలుచుండంగఁ
దానను నహమును దగ్ధంబు చేసి
తానను దానై యుండు తత్త్వంబు దెలిసి

నిగమాంతవేత్తయై నిలిచినవాఁడు
మగు డిందురాఁడు జన్మము నెత్తఁబోఁడు
మఱికొంద ఱీమహామహిమఁ గానకయ
గురు నెఱుంగక కర్మగురుచెంతఁ జేరి
గాథకుఁ జిక్కి దుష్కర్మమార్గమున
సాధనంబుగ యోగసరణులఁ దెలిసి
యలమట నాసనాభ్యాసము ల్చేసి
చలమున బాహ్యలక్ష్యములు చూపుచును 110
కూలంకషములో నిగుఱిఁ గానలేక
లాలితంబుగ మంత్రలయహఠయోగ
ఫలములం గోరుచుం బామరు లగుచు
జలబుద్బుదమువంటి జన్మంబులకును
సిద్ధులం గోరి ప్రసిద్ధమై యోగ
సిద్ధాంతమందు సుస్థిరమతి లేక
అగణితవిషయసుఖాసక్తిమీరఁ
దగ మణిమంత్రసిద్ధక్రియల్ నేర్చి
మఱి పామరులకెల్ల మహిమలం జూపి
తిరిగెడువార లీ దేహవాసనలు
వీడఁగ నేరరు వేదాంతమందుఁ
గూడ నేరరు వట్టికుంభసగాని
వరముక్తిఁ బొందెడువాఁడు త్రికూట
మరయఁగ నిష్ఠమైనందునఁ జెంది

నెలవుగ నా త్రివేణీసంగమమున
జలకంబు లాడి విశ్రాంతివహించి
వెలిప్రపంచంబును విడిచి యాలోన
నిలిచి చూచెడితెల్వి నే నని నిజము
నరసిన బ్రహ్మవిద్యాధురంధరులు
దొరఁకొని కాయసిద్ధులు గోరఁబోరు 12
నూరక సంసారయుక్తులై యుండి
ధారాళముగఁ దమ్ముఁ దాము చూచుకొని
జలజపత్రంబులో జలముచందాన
నలరి సంసారమునం దంట కెప్పు
డుండుధన్యులు సిద్ధయోగులు గాక
ఖండవిద్యలు నేర్చి గర్వంబు మించి
స్తంభనమోహనోచ్చాటనమంత్ర
జృంభణంబులు సూపి చెలఁగెడువారు
పవనయోగము నేర్చి పటుయుక్తిఁ బెంచి
యవిరళంబుగఁ దటాకాంతరమందు
మహిమఁ జూపుటకుఁ బద్మాసనంబునను
సహజంబుగా నుండి జనుల మెప్పించి
బద్ధులై యంతకుఁ బరమైన యోగ
సిద్ధాంత మెఱుఁగక చెడిపోవువారు
కడుపునిండఁగ నుదకంబును బీల్చి
కడుపున మలమెల్లఁ గడగి శోధించి

యిది యాత్మసిద్ధి యౌా నని నిశ్చయించి
చుదమంది తమలోన ముఱిసెడువారు
వాయుధారణసేసి వసుధఁ గొన్నాళ్లు
కాయంబు వేయేండ్లు కాపాడువారు 130
ఆత్మానుభవులుగ నరసి వీక్షించి
యాత్మను గాంచిన యవధూతమూర్తి
అల నభోమధ్య కుంభాకృతిగాను
వెలిలోను వెల్గుచు విషయశూన్యముగ
జలరాశిగతకలశంబుచందానఁ
బొలుపొంద వెలిలోను పూర్ణమై యుండి
అంతముఁ దాఁ గాక యంతఁ దా నగుచు
సంతతానందాబ్ధిచంద్రుఁడై యున్న
యతఁడె యోగీశ్వరుఁ డతఁడె ధర్మాత్ముఁ
డతఁడె పరాత్పరుం డతఁడె సద్గురుఁడు
ఇటువంటి గురుతత్త్వ మెఱుఁగక నీవు
మటుమాయగాఁ జిక్కి మై నీడవలెను
తనవారు పెఱవారు తగుపాటిబంధు
లనియెడుభ్రమలు సత్యంబుగ నమ్మి
ననుఁజూచి నీవు కానకు నేఁగఁదగునె ?
యని పల్కితివి మాయ ననుసరణగను.
భాసురమతి నిట్టి భావంబు విడచు
నీసుతుఁడనుగాను నెఱివినుతల్లి

నానాఁడు కర్దముం డత్యుగ్రతపము
పూనిచేయుటఁ జేసి పుత్త్రుఁడ నైతిఁ
గాన నే నీసొమ్ము గాను నిక్కముగ
మానసంబును నిది మఱచిపో తల్లి
సుతుఁ డని నన్నిఁకఁ జూడకు మమ్మ
అతలాదిలోకంబు లన్నియు నేను
పంచభూతము లేను ప్రణవంబు నేను
బంచకోశం బేను బరతత్త్వ మేను
గణుతింప సోమ భాస్కర వహ్ను లేను
అణువు మహత్తు లే నఖిలంబు లేను
సగుణభావంబున సర్వమందుండి
యగణితవిభవంబు లనుభవించుచును
పరమైన నిర్గుణభావంబు నొంది
సరవి నంతటికిని సాక్షి నై యుందు
జనయిత్రి నాయంద జగములు నుండు
మొనసి నానాలోకముల నుండు నేను
అలదర్పణంబులో నాననాబ్జంబు
చెలువొందఁ బ్రతిఫలించినచందమునను
నాయందు జగములు నానావిధముల
మాయగ నీరీతి మలయుచు నుండు
నటుగాన ముకురమందా ప్రతిబింబ
మెటువలె దబ్బరో యోజిఁగి చూచినను

నటువలె నాయందు నఖిలలోకములు
మటుటూయగా నుండు మైనీడవోలె
నగణితమైన విశ్వాకృతి యగుచుఁ
దగిలియుం దగలక తనరెడువాఁడఁ
గాని నిక్కంబు చక్కఁగ విచారింప
నేన కర్తయు భోక్త నేన బ్రహ్మంబు
అని స్వస్వరూపంబు నప్పుడు చూపఁ
దనయుఁడు గాఁ డని తద్దయు నెంచి
కడుదురాశలు మాని కడుభక్తిఁ బూని
కొడుకు నానేళ సద్గురునిగ నెంచి
పావనచారిత్ర పరమపవిత్ర
నీవంటిధన్యుండు నీవంటిసుకృతుఁ
డేవిధమున నాకు నెస సుతుఁ డైతి ?
దేవ జీవన్ముక్తి దిరముగ నీయు
మింతియ చాలు మ తేమియు నొల్ల
నంతయు విడచితి నయ్య నీ దయను
ఏ నొల్ల భాగ్యంబు నే నొల్ల పదవి
నే నొల్ల సంసార మే నొల్ల నెల్ల
నీలీలఁ దెలియక నే యున్నినాళ్లు
కాలంబు నూరక గడపుచు నుంటి 160

సకలలోకాతీత సత్యమా తత్వ
మికనైన నుపదేశ మీవయ్య దేవ
అన విని కపిలుఁ డయ్యంబ కిట్లనియె
జనని నీ వత్యంతసద్గుణవతివి
కావున నీరీతిగా బ్రహ్మవిద్య
కావలె నంటివి గలుగదా నీకు
నని యిట్టు పల్కి సిద్ధాసనమందు
దనతల్లి నునిచి యత్తటి లలాటమునఁ
జెలువుగ వీభూతిచేఁ జుక్క పెట్టి
మలినంబుఁ బోఁ ద్రోసి మస్తక మంటి
బోధింపఁ దొడఁగె నాపుణ్యసాధ్వి కొగి
సాధురక్షకుఁడు నిశ్చలత నిట్లనియె
నోయమ్మ నీవింక నొగి నిశ్చలముగ
మాయాప్రపంచంబు మానసమందు
మఱచి నిర్మాయవై మామాట నుండు
మిరవుగఁ బరమార్థ మేర్పఱించెదను
దేవ నీ విప్పుడు దేహంబు గావు
నీ వింద్రియంబులు నిజముగఁ గావు
నీవు స్త్రీయును గావు నీవు నపుంస
భావంబు గావు గొప్పగఁ బుర్షరూప

ధారిణి గావు నిం దలఁప వృక్ష పశు
ధారిణి గావు సత్యంబును వఱల
భావనాతీత సద్బ్రహ్మంబు నీవు
నీవ యఖండంబు నీ వవ్యయంబు
నీవ ప్రకాశము నీవ బ్రహ్మంబు
భావింప నిను నీవు పరగ నెఱుంగు
కనిపించువస్తు వెక్కడనైన లేదు
అని యిట్లు పల్కిన నాయింతి సుతుని
గనుఁగొని పల్కెఁ జక్కనియుక్తి మెఱయ
విను మని యాతఁడే వెన్నుని కెలమి
నేను బ్రహ్మంబు నై నిర్వికల్పంబు
గా నుండఁగానె యాకరణి నిద్రయును
ఆహారమును గల్గు నట్లుండు టేమి
యోహో విచిత్రమై యున్నది దీని
భావంబు దెల్పు తప్పకు మన్న నతఁడు
దేవహూతికి నిట్లు దెలుపఁగఁ దొడఁగె
ఇది సోమనాథవిశ్వేశుని వేర
పదవాక్యభవ్యసుబ్రహ్మణ్యయోగి
చరణాంబుజాత షట్చరణాయమాన
పరిపూర్ణనిత్యసద్భావనిమగ్న · 180

మానసయగు వేంకమాంబికారచిత
మైనట్టి రాజయోగామృతసార
మం దెన్నఁగా ద్వితీయప్రకరణము
పొందుగఁ దఱికుండపురిధాముఁ డైన
వీరనృసింహుండు వేడ్కఁ గైకొనియె
ధారణి నాచంద్రతారార్కముగను.

ద్వితీయప్రకరణము సంపూర్ణము.

శ్రీ ర స్తు

రా జ యో గ సా ర ము

తృతీయ ప్రకరణము

శ్రీరాజయోగసుస్థిరమహామహిమ
సారమై వెలుఁగు ముజ్జగములయందు
హరిణాక్షి నీ విప్పు డడిగినప్రశ్న
సరవిమై విను మది సంతసంబుగను
ఘనతరమోహదుఃఖంబులు రెండు
తనరారఁగా మనోధర్మంబు లరయ
బలము లై తగుక్షుత్పిపాసలు రెండు
నలప్రాణధర్మంబు లనఁబడుచుండు
మర్మంబు విను జన్మమరణము ల్దేహ
ధర్మంబు లనఁబడు తల్లిరో వినుము
ఇదియ షడూర్ములై యెల్లకాలంబు
గదలక యాత్మను గలసిన ట్లుండు
నాయాత్మ కొక్కటి నంట దూహింప
నాయాత్మ సాన్నిధ్య మందు సంతతము

పంచవింశతి ప్రకరణములు

గగనంబు శ్రోత్రమై గగనసంబంధ
మగుచున్న శబ్దంబు నాలింపుచుండు

అనిలంబు త్వక్కులై యనిలసంబంధ
మనఁదగుస్పర్శ మొయ్యనసైనఁ దెలియు
ననలంబు చక్షులై యనిలసంబంధ
మననొప్పు రూపంబు నరుదుగఁ జూచు 10
జలము జిహ్వాయజలసంబంధ మగుచు
విలసిల్లు రసమును వింతగఁ గ్రోలు
జగతియ ఘ్రాణమై జగతిసంబంధ
మగుచున్నగంధంబు నగునిద్ర దనరి
వరుసగఁ బలుకును వాగింద్రియంబు
చరియింపుచుండును జరణేంద్రియంబు
పొరిదిగ నిచ్చి పుచ్చుకొను హస్తములు
సరవిగఁ బాయుపస్థలు రెంటివలన
జలమలంబులను విసర్జించుఁ దల్లి
నిలయంబులై యుండు నెటే నెందుకైన
మనసున సంశయ మానుము జనని
తనర నేమైనఁ జిత్తను విచారించు
నన్నియు నేను నే నని యహంకార
మున్నతత్వంబు నుప్పొంగుచు నుండు
నంతఃకరణరూప మగుచు జ్ఞాతృత్వ
మంతటఁ దా నెప్పు డమరుచు నుండు
మొనసి ప్రాణాపానములు సంతతంబు
జనని యుచ్ఛ్వాసనిశ్వాసరూపములు

నలినమిత్రామిత్ర నాడులలోన
నలరఁ జరించు సోహం సోహ మంచు 20
నదియ జపాఖ్య మహామంత్ర సంజ్ఞ
యదె జీవపరమున నైక్యంబు దెల్పు
నకుటిల మౌ హృదయంతరస్థలిని
నొకయష్టదళపద్మ మొనరుచు నుండు
నాలోన హంసదీపాకృతి యగుచుఁ
దాలిమి మౌ నష్టదళములమీఁదఁ
గరువలి చలనంబు గల్గినకతనఁ
బరిశోభితంబుగఁ బ్రసరించుచుండు
నొక్కొక్కదళమున నొక్కొక్కచింత
తక్కక గల్గుఁ దద్ధర్మంబులెల్ల
వరుసఁగ దెల్పెద వారక తల్లి
సురరాజదళమున సుకృతంబుచింత
బలువహ్నిదళమున భక్షించుచింత
అల యమభాగమందలి పాపచింత
సరవి నైఋతిని దోషము లెన్నుచింత
నెఱి వరుణునిదిశ నిద్రించుచింత
చాలవాయువుదిశసంచారచింత
యాలోన ధనదుని యలధర్మచింత
వఱల నీశాన్యాన వైరాగ్యచింత
సరవిగ నాజ్యోతి జలజమధ్యమున 30

బన్నుగనిల్చినఁ బరమార్థచింత
యెన్నెన్నిచందంబు లీశరీరమున
ఖండవృత్తులుగఁ బ్రకాశించుచుండు
దండిగ నీవది దగనేమిగావు
ఆవేళఁ జెప్పినయట్టిచందమున
బావన మగుపరబ్రహ్మంబు నీవు
గగన మధ్యములోనఁ గన్పట్టుకరణి
నగణితంబుగ బ్రహ్మ మాబుద్ధియందు
బ్రతిఫలింపుచుఁ జిదభ్యాసాఖ్య నమరె
నతఁడు జీవుఁ డనంగ నలరారె వినుము
అలరార నాజీవుఁ డానాబ్జమున
వెలసి జాగ్రతయందు విఖ్యాతి నమరి
స్థూలాభిమాని యై సొంపుగ విషయ
జాలంబులం గ్రీడ సల్పుచు నుండు
తనరఁ గంఠమునందుఁ దైజసాఖ్యమున
ననువుగ సూక్ష్మదేహము నావరించి
యంతరింద్రియముల ననుసరించుకొని
వింతవింతగ స్వప్నవిభవంబు గాంచి
తదనంతరమున రుద్రగ్రంథిఁ జొచ్చి
పదిలంబుగా నందుఁ బ్రజ్ఞాఖ్య నలరి 40
కారణదేహంబు గైకొని యచట
ధీరుఁ డై యంతరింద్రియముల నడఁచి

తెజోగార నట సుషుప్తిని జెంది యవల
సురుచిరమైన విష్ణుగ్రంథిఁ జొచ్చి
ఘనమహాకారణాంగంబు ధరించి
యనువుగ నచట తుర్యాఖ్య వహించి
మఱియు నందుండి బ్రహ్మగ్రంథిఁ జొచ్చి
సరవిఁ దుర్యాతీతసంజ్ఞ వహించి
క్రమముగ నాధారకమలంబు చేరి
అమర నచ్చట పరమానంద మే మొ
కరమర్థి క్షణముండి క్రమ్మరం దిరిగి
సరగున సావపంచకమును గూడి
మొనసి యాజ్ఞాచక్రమున నిల్చియుండు
వనజాక్షుఁ డుదయించి వచ్చినజనులు
మురసి తత్తత్కార్యములు సల్పుపగిది
నరయ భ్రూమధ్యమం దాత్మభాస్కరుఁడు
నిలిచి యుండినవేళ నిఖిలేంద్రియంబు
నలకారఁ దమపను లన్ని గావించి
యవల సుషుప్తియం దనుదినం బడఁగు
నవియెల్ల నీవు పాయక విను మమ్మ 50
అనువొంద నివియ నీవైన సుషుప్తి
నను నిత్య మొందకు నశ్వరం బగుచు
నీకు నాశము లేదు నిత్యం బటంచుఁ
బ్రాకటంబుగ శ్రుతు ల్పల్కుచు నుండు

కావున విలయ మక్కడ నీకుఁ గలదె ?
యీవిధ మింద్రియావస్థల నైన
భావమెల్లను తేటపఱచెద వినుము
సావధానంబుగఁ జక్కఁగ నిపుడు
ఎపుడు నీదేహంబు నెఱఁగెడు తెల్వి
యెపుడు సుషుప్తి తా నెందును బోయె
సహజంబుగా దాని సరవి నెట్లనిన
నహ మనియెడుభావ మాసుప్తిలోను
లయ మైనవేళ నీ లాలితజ్ఞప్తి
జయముగ నచట నే సాక్షియై యుండు
ఇది లేక యుండిన నింతలో నెలమి
నిదుర మేల్కని లేచి నే నింతతడవు
పొలుపొందఁగా నిద్రఁ బోయితి నంచుఁ
దెలియువా రెవ్వ రా తెల్వియు గాక
యానిర్గుణజ్ఞప్తి యందుండఁగా నె
పూని యహంకృతి పొడము గ్రమ్మర నె 60
యానిర్గుణజ్ఞప్తి యట లేకయున్నఁ
బూని దానికి నిదె పోకడై యుండు
మందమై దేహంబు మఱచు శేమనిన
నం దహంకృతికి లేక యానిర్గుణాత్మ
తాను దానై యుండు తన్మయత్వమునఁ
గాన నహంకృతికరణి సంతతికి

నమర కారణ మయ్యె నాయహంకృతికి
నమలాత్మ కారణ మని చెప్పఁబడును
ఆరీతి యెట్లన్న నయ్యహంకార
మారయ సుప్తియం దణఁగినయప్పు
డుండు వెలంగుచు నుండును జ్ఞప్తి
యుండఁగ గద మఱీ యొకకొంత ప్రొద్దు
గనినపిమ్మట నైన గ్రక్కున లేచి
గను నీప్రపంచసంగతు లాత్మ నిచట
నుండక యున్నను నూహింపరాదు
ఖండితంబుగ సర్వకారణ మాత్మ
ఆయహంకృతి హేతు వఖిలకృత్యములు
నాయహంకృతి శూన్య మైనవేళలను
సత్యాత్మ కీప్రపంచ క్రియల్ లేవు
నిత్యమై శుద్ధమై నిర్వికారమునఁ 70
దాను దానై తాను తనలోన వెలుఁగు
గాన నాత్మయ నిర్వికారనిర్గుణము
ఇల స్వయంజ్యోతియై యిది ప్రకాశించె
లలిఁ దలంపంగఁ గాలత్రయంబునకు
ఆరయావస్థాత్రయమునకు దేహ
కారణాలకు మూలకారణం బగుచు
సుక్షేత్రనయనాగ్రసుషిరాంతరమున
నక్షయం బై పరమామృతనిత్య

పరిపూర్ణమై పరబ్రహ్మమై విమల
తరమై పరాత్పరతత్వమై భేద
రహితమై యమితమై రమ్యమై చూడ
సహజమై యచలమై శాంతమై యొనర
సదమలవేదాంతసారమై మఱియు
నిదురకు మొదలుగ నిర్మలంబైన
తెలివికిఁ దుదయైన దేదీప్య మగుచు
సలలిత మై సర్వసాక్షి యై దనరి
గణనాధికానందకారియు నగుచు
నణువుకు నణువైన యనవరతంబు
నామహత్తుకు మహత్తై రెంటికన్న
తా మించి పరమసత్తామాత్ర మగుచు
వెలిలోను శూన్యమై వెలిలోను నంది
వెలిలోను గాయక వెలుఁగుచు నుండు
అది నీవుగాఁ జూచి యానంద మొందు
మదియొట్ల నే నౌను నని యంటివేని
అద్దంబులోఁ జొచ్చినటువంటి గగన
మద్దంబు భిన్నమైనప్పుడు తనకుఁ
గారణమైన నాకాశానఁ గలయు
నారీతిగా బుద్ధి యణఁగినపిదప
పరికించి జీవుఁ డన్పంచవింశకుఁడు
అరయఁగ షడ్వింశకాభిధానంబు

కలిగిన యాబ్రహ్మకళయంద గలయు
నెలనాగ భావింపు మిది సౌఖ్యసరణి
నిది శాస్త్రములచేత నెఱిఁగినంతటనె
పోదలెడుసంశయంబులు వీడరాదు
పరశక్తి సుజ్ఞాన వైరాగ్యసరణి
నరయుచు నీయోగ మనవరతంబు
మననంబు చేసి సమ్మత మొందవలయు
మననంబు సేయక మఱి యుండిరేని
యామనంబున నింద్రియాదులఁ గూడి
కామాదిశత్రువర్గము నాశ్రయించు 90
కావున మదిఁ జక్కఁగం బట్టి నిలుప
గావలె నిల్ప కెక్కుడి దీ మనంబు
తారకయోగావధాని యైనట్టి
ధీరుఁడు దాని నిందింపఁగ నేర్చు
నని యిట్లు పలుకఁగ నాచంద్రవదన
తనయుని జూచి సంతస మార ననియె.

తారకలక్షణము

ఓతండ్రి తారకయోగలక్షణము
ఖ్యాతిగఁ జెప్పి న న్నడ తేర్చు మనఁగ
నానంద మంది మహామహుండు గని
పూని యిమ్మెయి నొగి బోధింపఁ దొడఁగెఁ
గ్రమముగ సకలయోగంబులయందుఁ

విమల మై శ్రేష్ఠమై వెలయు తారకము
వినవమ్మ యిది రెండువిధములై యుండు
నొనర పూర్వాపర యోగంబు లనఁగ
నమర నచ్చట పూర్వమగు తారకంబు
క్రమముగ రాజయోగం బపరంబు
గరిమమై పూర్వయోగము తొల్త వినుము
దిరముగ నెల్ల మూర్తిమయంబు నగుచు
భాసురలీల రూపగుణంబు లైన
యాసోమసూర్యబింబాంతరాళమునఁ
దళతళ వెలిఁగెడు తారకలోన
నెలవుగ నొనఁగూర్చి నిటలంబు చేర్చి
యొక్కింత భ్రూయుగం బొనరంగఁ బైకి
నిక్కించి నడిమింట నిల్చి చూచినను
అచట నాత్మప్రత్యయంబు లావేళ
ప్రచురంబు లై తోఁచు బహువిధంబులను
అవి చూచుచును మనం బట్టట్టు వోక
యవిరళప్రజ్ఞతో నచట నిల్చుచును
మన మట్లు నిల్చిన మారుతం బపుడు
పనివడి తాఁ బట్టువడియుండు నచట
పొసఁగ మారుతమనంబులు గూడి యున్న
నసదృశం బగుబుద్ధి కప్పు డేకాగ్ర
భావంబు కల్గు నాభావంబు సగుణ

భావంబు లెల్ల తప్పక చూచుచుండు
నాచూపు ప్రత్యయం బభ్యాససరణి
చూచుచుండఁగ నందు సుచిదంబు రాశి
యందు దృశ్యంబులు నడఁగి యున్నిటికిఁ
జెందినయెఱుక తా శేషించి యుండు
మొనసి ధ్యాతృ ధ్యాన ధ్యేయములు లేక యుండు
వినరాక యిమ్ముగ వెల్గుచు నుండు 110
నది యమనస్కాఖ్యమగు వరయోగ
మదియ దానికిఁ బరం బైనది లేదు
క్రమముగ సకలయోగవిధానములకు
రమణీయ మై తాన రా జగుచుండు
కావున రాజయోగం బనుపేర
పావనమై గోప్య భావ మై యుండు
మురువుమీరఁ ద్రికూటమునకుఁ బూర్వానఁ
బరికింప నొప్పును బావనానలము
దానిపై భూమ్యాది తత్త్వంబు లైదు
పూనిన వర్ణము ల్పొలుపొందు చుండు
నానిగ్గులో నుండు ననలమండలము
దానిలోపల నుండు తరణిమండలము
మఱి దానిలోఁ జంద్రమండల ముండు
నరుదుగ దానిలో నంకురం బొకటి
అదియు భవ్యాకార మై చెల్వుమీర

నది బీజ మై యుండు నఖిలంబులకును
అచటఁ బ్రవర్తించు నఖిలదృశ్యములు
ప్రచురంబుగాఁ బరాత్పరవస్తు వరయ
ఘనతరాపాంజ్యోతిగతిని రేపవలు
మొనసి యంతర్బాహ్యముల వెల్గుచుండు
నారయ సుపనిషదర్థసూచకము
వేఱు చిత్తము లేక విన దృఢంబుగను
అలరార నీలతోయదమధ్యమందు
వెలుఁగు విద్యుల్లేఖవిధమున మఱియు
సురుచిరనీవారశూకంబు పగిది
నరయ నీలచ్ఛాయ నలరుచు మఱియుఁ
జెలువంద పావకశిఖదానినడుమ
బలముగ వ్యాపించి పరమాత్మ యుండు
నిది బ్రహ్మ మిదె శివుం డిదియ విష్ణుండు
నదియ దేవేంద్రుండు నదియ యక్షరము
అదియుఁ బో పరమంబు నదియే స్వరాట్టు
నదియ సత్తామాత్ర మని యార్యజనులు
తెలుచుగ దైవభేదంబు లెన్నుదురు
పరతత్త్వమున భేదభావంబు లేదు
నామరూపంబు లెన్నఁగ వేఱులైన
హేమంబునకు భేద మెందైనఁ గలదె ?
ఆరీతి వెల్గు నాయాత్మఁ జూచుటకు

సారమై యుండుచు శాంభవిముద్ర
వలనొప్పు శుభయ గావలె నెట్టులనిన
నరుల పాడ్యమిదృష్టి యమవసదృష్టి 130
అల పౌర్ణవమిదృష్టి యనెడుసంజ్ఞలను
విలసిల్లుచును మూఁడు విధములై యుండు
పరగ నీమూఁటిలోపల తొలిరెంటిఁ
బరిహరింపుచు మహాప్రజ్ఞ దీపింప
నరవి మూఁడవచూపు సాధింపవలయు
నరయ నేర్పున లక్ష్య మనువెలదృష్టి
కలిగి రెప్పలపాటు కలగకుండినను
విలసితమగు శాంభవీముద్ర యగును
ఈముద్ర ధరియించి యేకాగ్రమతిని
యామధ్వయను చూడ నపుడుమానసము
కరువలి క్షీరోదకన్యాయ మగుచుఁ
బరువడిఁ గూడి లోపల నిల్చియుండు
నొనరంగ నందులో నొకటి చలించి
చన రెండవదియు నాసరణిదీపింప
నా రెంటి నొకచోట నమరంగఁ గూర్చి
సారంబు తనర నిశ్చలత వహించి
నిర్వికల్పసమాధి నిలచిన నదియ
సర్వంబు గనుఁగొను సత్పథం బరయ
రాజయోగంబు విరాజమానంబు

నైజమా సచ్చిదానందపదంబు 140
పాటించి బుద్ధి నీభావంబునందు
నాటించు మని పల్కు నందను జూచి
నాతండ్రి సచ్చిదానందలక్షణము
ఖ్యాతిగఁ దెల్పిన న్గరుణించు మనిన
జనని వీక్షించి విశ్వాసంబుతోడ
మునిరాజచంద్రుండు మొనసి యిట్లనియె
నలినాక్షి సచ్చిదానందప్రభావ
మెలమితో నిపుడు నీ కెఱిఁగింతు వినుము
లలి నొప్పుచున్న నీలజ్యోతిలోన
విలసిత చిద్బిందు వెలుఁగుచునుండు
సరసమై యచ్చట స్ఫటికతేజంబు
చిరమైన యాపరశివకళై యుండు
జనని యాశివకళ సత్తన నొప్పు
ననఘ చిద్బిందుచిత్తనఁగఁ బెంపొందు
నది రెండు గలయుట యానంద మగుచు
వివరంబుగాఁ దత్వవిదు లెఱుంగుదురు
ఒనరంగ నదియు నింకొకరీతిగాను
వినుము చెప్పెద దాని వేడ్క నోతల్లి
కనుఁగొన నీసర్వకామరూపములు
ననువుగ సచ్చిదానందంబు గలదు 150
ఈరూపనామంబు లెసలారుచున్న

నల యస్తిభాతిప్రియములు భావింప
సత్తులింగ మనంగ సహజమై యుండు
చిత్తన నంగంబు చెలువంబు మీరు
నీరెండు నొక్కటియే యై సదృశ్య
కారణమై విశ్వగర్భమై వెలుఁగు
నలఘునాదము లింగ మనఁగఁ బెంపొందు
నల బిందు వగుచును నమరు నా రెండు
ఘనత సాంఖ్యంబైన కళ యగునదియ
పెను పగునాదంబు బిందుకళయన
నీమూఁటి కాధార మేస్థాన మనిన
కోమల మైన త్రికూటస్థలమున
లలితమై యొప్పునీలచ్ఛాయవలెను
పొలుపొందునట్టి యోపోజ్యోతినడుమ
విలసితచిద్బిందు వెలుఁగుచు నుండు
నలర నాబిందులో నలఘునాదంబు
పలుకుచు నుండును బరమార్థ మైన
కలనాదబిందుసంకలితమై యుండు
అదె మూలప్రకృతియు నదె దేవహూతి
పదిలంబుగాను త్వంపద తత్పదములు 160
అసిపదభావ మింకలర తేటగను
పొసఁగఁ జెప్పెద విను బొంపిరివోవ
తనరంగఁ ద్వంపదార్థము జీవుఁ డనఁగ

విను తత్పదార్థంబు విమలచిదాత్మ
ఈరెంటి కైక్యంబ యొస నసిపదము
పారోక్తిగా నీవు సరణి భావింపు
మదె తత్వ మదె భావ మదె నిరాలంబ
మది సర్వసాక్షి నీ వదియ తలంప
నలరంగ నీచంద మనవరతంబు
తలఁపుచు నుండు నంతర్లక్ష్యమందు
వెలుపల లోపల వెలిని యానదుము
పొలుపొంద వెలుఁగు నాపోజ్యోతియందు
నిదుర జెందినరీతి నిల్చితివేని
యదియ యంతర్లక్ష్య మని చెప్పఁబడును
అది మహాకాశచిదాకాశ మనఁగఁ
బొదలు చిదంబరం బొనరంగ వినుము
తనరార నీనభాధారము చేసి
యొనరంగ నొకటితో నొక్కటిగూర్చి
యగణితం బైనచిదంబరస్థలిని
తగ నిల్ప నదియ యంతర్లక్ష్య మగుచు 170
జనని నీమనము నిశ్చల మైనదనుక
మొనసి యంతర్లక్ష్యముద్ర యేమరకు
మది యేమఱిన నిద్రరాదుల కైన
మది సంశయంబులు మానవు దల్ప
కావున నీవిప్డు క్రమము దప్పకయ

కైవల్యచిన్మాత్రకళయందు బుద్ధి
నాటించి సచ్చిదానందపదంబు
పాటించి నీవని భావింపుచుండు
తెలిసిన తెల్వియుం దెలియని మఱపు
తెలియ కానందాబ్ధిఁ దేలి యుండినది
బ్రహ్మసాక్షాత్కారపద మని తెలియు
బ్రహ్మానుభవ మందె పట్టుగ నిల్పు
మెఱుక నీ వనుచు నీ వెఱిఁగిన వెన్క
వఱల నీదేహంబు వాసన ల్మగుడ
కలిగిన నది బంధకము గాదు నీకు
వల నొప్పు సాదృశ్యవాక్యంబు వినుము
చెలువొంద ముత్యపుఁజిప్పలో వ్రాలి
సలిలంబు ముత్యమై సరవిఁ జిప్పఁగొగి
తొల్లిటివలె నీలతో యమై పోవు
తల్లి నీ వారీతి ధన్యత నొందు 180
నీయాత్మ నీవయై నిల్చిన వెన్క
మాయ నిన్నంటునే మాయ యేదనిన
నిన్నుఁ గానక తన్వు నీ వన భ్రమసి
యున్నాళ్లు పరమార్థ మెఱుగకయున్న
ఇదియపో మాయ యిం కెయ్యది గాదు
మది నెన్న నొకరూపు మాయకు లేదు
అదియ నిర్వచనీయ మదియనిగాదు

అది గల్గి లేనిది యదియయవిద్య
యదియెట్లు జనియించు నది యెట్టు లడఁగు
నది తేటపఱచు మనంగ నిట్లనియె
పరిశుద్ధమైన నభంబు వీక్షింప
పొరిది నీలచ్ఛాయ చూపట్టునటుల
నిర్మలమై వెల్గు నిర్గుణమందుఁ
గర్మంబు గర్మగఁ గల్గినమాయ
యొందెందుఁ జూచిన యేకమై పొంది
యుంది యంచును జూడ నుండును మాయ
యొందు లేదని చూడ నెటులేదు మాయ
యందునీలత్వమాకాశంబు నందు
నెటువలె దబ్బరో యెఱుకతోఁ జూడ
నటువలెనే దబ్బరై యుండు మాయ 190
యిదివరదాక ని న్నెనసినమాయ
మదితోడ నీమాయ మాయమై పోయె
మాయలోపల మాయ మహనీయమాయ
యీయఖండజ్ఞప్తి యెఱుఁగనిమాయ
యిటువంటిపరమార్థ మిద్ధాత్రిలోన
కుటిలచిత్తులకు సద్గురుదూషకులకు
నత్యంతవిషయేంద్రియాసక్తులకును
సత్య మూహింపని సంశయాత్ములకు
భీతాత్ములకు మిత్ర భేదవాదులకు

నీతిహీనాస్యులకును నిర్దయాత్ములకు
కామంబు గల యహంకారచిత్తులకుఁ
గామకర్మాసక్తి గల్గువారలకు
నుపదేశ మిచ్చిన నూరక లేని
విపరీతసంశయవితతులు చెలఁగు
గాన దృఢజ్ఞానకలితులు గారు
గాననీసద్విద్య గావలె నంచు
నడిగి నప్పుడనిశ్చితార్థుఁ డటంచు
నెడఁబాయకే విద్య యియ్యఁగ రాదు
ఈవిద్య కర్హుఁ డిం కెవఁ డంటివేని
పావనవైరాగ్యపద్ధతులైజేఁగి 200
తలఁగక మొదటి సాధనచతుష్టయము
చెలఁగ కభ్యాసంబు చేసినవాఁడు
శమదమాదులు గల్గి సద్గురుపాద
కమలంబులే గతి గా నమ్మువాఁడు
కనులముందఱ పరాంగన నిల్చియున్న
తను గన్నతల్లిగఁ దలఁచినవాఁడు
పరులవిత్తము లగుపడిన వీక్షించి
సరగునఁ దనకేలు చాఁచనివాఁడు
ఎక్కడి సంసార మెక్కడ గల్గు
నెక్కడ నడఁగు నే నెవ్వఁ డటంచుఁ
దనుదాన వెదకుచుం దనమనంబునను

పని బూని యీశ్వరార్పణముచేయుచును
విగతసంకల్పుఁడై విహితకర్మములు
తగ సల్పుచును భూతదయగలవాఁడు
సంతతంబును యదృచ్ఛాలాభమునకు
సంతసింపుచు సాధుజనులతో మైత్రి
శాంతవర్తనముచే సల్పెడువాఁడు
శాంతవేత్తల నొక్కసారి వంచించి
యది దెల్పు మిది దెల్పు మని త్వరపడక
సదమలుఁడై ధర్మ మనవరతంబు 210
కారణగురుమూర్తిఁ గన్గొన్నలోన
సారెకు మెలఁగుచు సామి యింకేమి
శరణంబు లేదు మీచరణద్వయంబ
శరణంబు నాకు నిశ్చయముగా ననుచుఁ
బదరి తా నడుగక భక్తి యేమరక
చెదఱక శుశ్రూష చేసెడువాఁడు
అవనిలో విద్యకు నర్హుఁడై యుండు
నవలసంశయములు నన్నియుం దీరు
నిటువంటిసద్విద్య నెఱుఁగ నేరకయ
మటుమాయచేఁ జిక్కి మదమత్తులైన
ఘోరాత్మకులు వారు గొఱ్ఱెలుగాక
వారి కెక్కడిది జీవన్ముక్తిసుఖము
అందందుఁ బాపతిర్యగ్జంతుతతుల

యందు జనింపుచు నడఁగుచు నుండు
పొలుపొందనటుకొంత పుణ్యావేషంబు
కలిగి యామనుజుఁడుగాఁ బుట్టి యపుడ
కనవచ్చు మోక్ష మేగతినైన నిపుడు
గనలేనివానికిఁ గల్గునే యవల
నిపు డిట్టి సుజ్ఞాన మెఱుఁగనివారు
చపలాత్ములై మఱి జన్మజన్మమున 220
పాపంబు చేసి తత్పారంబు లేని
కూపాన మఱి మునుంగుచుఁ దేలుచుందు
రిటువంటిసంసార మెసలారు చుండి
పటువిరక్తిని దోసి పరమాత్ముఁ డైన
కారణగురు చేరి కడతేరినట్టి
ధీరమానసుఁ డాదిదేవుఁ డై నిల్చి
పన్నుగఁ దనఘటప్రారబ్ధమునను
ఎన్ని దినంబు లిం కీధరయందు
విహరింపుచుండును విశ్వమంతయును
మహిమ మీఱ వినోదమాత్రుఁ డై చూచుఁ
దలఁపున విధినిషేధము లెంచఁబోఁడు
చెలఁగి తా నొకరిని సేవించఁబోఁడు
భేదవాదులతోడ బిట్టుగఁ దర్క
వాదము లాడఁడు వదలఁ డెప్పుడును
ఎందుఁ జూచినఁ గాని యెఱుఁగనివాని

చందంబుతోఁ గడు సాత్వికుఁ డగుచు
నతులప్రకాశుఁ డై యానంద మొందు
నతఁ డిల నవధూత యనిపించుకొనును
విలసితముగ బ్రహ్మవేత్తలక్షణము
తెలిపెద విను మింకఁ దెలియఁగునోతల్లి 230
గురుకటాక్షంబున గుఱియందు భ్రమసి
గురుతరసంసారగోష్ఠియందుండు
నమలుఁడై లౌకిక మనుసరించుకొని
యమరంగ శత్రుమిత్రాదుల బ్రహ్మ
భావంబుగాఁ గని పరమతత్త్వైక్య
భావుఁడై యెపుడు నిర్భరచిత్తుఁ డగుచు
వాసి నింద్రియముల వ్యాపారములను
జేసి యడంగును సిద్ధం బటంచు
పరమాత్ము తా నను భావ మేమఱక
యరుదుగ సంసారి యగు నొకవేళ
నుప్పొంగి యోగియై యుండు నొక్కతఱి
నెప్పు డెట్లుండుట నెఱుఁగంగరాదు
ఘనమైన రాజయోగప్రకారమునఁ
దనయభీష్టముగ స్వతంత్రుఁడై మఱలు
జల మంటనట్టియీ సరణి దీపించు
నలరు దేహంబున నబ్జపత్రమునఁ
దనరంగ జలమునఁ దా నంట దెపుడు

మనుజులు కొంద ఱా మహిమఁ గానకయు
సంసారియై మనచందంబు నుండి
హంసస్వరూప మె ట్లగును వీఁ డంచు 240
దూషించుచుందురు దొడరి యారీతి
దూషించువారికిఁ దొలఁగక యోగి
చేసినదుష్క్రియ ల్చేరు నాక్షణము
వాసిగఁ గొంద ఱా వరయోగియందు
నిలుకడగా భక్తి నిల్పి సంతతము
వెలయుఁ దద్గుణములు వినిపించు చున్న
వారికి నా యోగి వాంఛలు లేక
ధీరుఁడై చేసినదివ్యపుణ్యములు
చేరుచు నుండుఁ బ్రసిద్ధంబుగాను
సారె కీలోకానుసారంబుకొలఁకు
నిర్మలుఁడగు యోగినేర్పునం జేయు
కర్మముల్ రెండుభాగంబులై పోవు
నతనికి నీరెండు నంట దూహింప
నతఁడు నిర్విషయుఁడై యానంద మొందు
అల తొలియవధూత యా బ్రహ్మవేత్త
పొలుపొందుసమయము పొందుచుండునొగి
అతఁడు విరక్తుఁడై యడవిలో నున్న
నితఁడు సంసారియై యింటిలోనున్న
నెక్కువ తక్కువ లెన్నంగరాదు

తక్కక మోక్ష మిద్దరికిని సమము 250
పొలుపొంద నంచితపూర్వజన్మమున
బలముగఁ గేశవోపాసనచేసి
గురుతర మోక్షంబు కోరినకతన
పరువడి తా సుఖప్రారబ్ధగతిని
అరుదుగ సంసారి యై ముక్తి నొందెఁ
బరికించి చూడ నప్పరమావధూత
అల పూర్వజన్మంబునందు శంకరుని
చెలఁగి యుపాసనచేసి భావమునఁ
గ్రమమున మోక్షము కామించుకతన
రమణీయలీల విరక్తుఁడై నిల్చి
మోహపాశములను మొదలంటఁ గోసి
సాహసుఁడై ముక్తి సాధించుకొనియె
నిరువురకును మార్గ మేక మేగాని
ధరఁ దల్లి వినుము భేదము లేదు చూడ
మదిలోన నీ విట్టి మహిమ భావించి
మదికి రమ్యం బైనమార్గమం దుండి
గురుతరముగఁ బంచకోశంబులకును
బరమ నీ వై యున్న భావంబుగనుము
అన విని యాదేవి యాత్మజుఁ జూచి
విను మోక్షపర బ్రహ్మ వేదాంతవేద్య 260

పంచకోశ ప్రకరణము

పంచకోశంబుల భావముల్ దెలియ
నంచితంబుగఁ దెల్పు మన నతం డనియె
విను మంబ యన్నంబు విఖ్యాతి బ్రహ్మ
మని శ్రుతియందలి యలరంగఁ బడియెఁ
గమలా ప్తవార్షి కకరములవలనిఁ
గమలంబు లుదయించె ఘనసస్యసమితి
నాయె నయ్యోషధు లన్నమై యొప్పె
నాయన్నరసము దేహం బయ్యె నిట్లు
అది యాత్మ యని కొంద ఱందు దృగ్దృశ్య
మది నశ్య మని నిగమాంతము ల్వాలుక
గాన దేహం బాత్మ గాదు భావింప
మానిని యీప్రాణమయ మాత్మ యంచు
పదరి కొందఱు మించి పల్కుచుండుదురు
విదితంబుగా దానివిధము భావింప
నది సూక్ష్మదేహాంగ మది యస్థిరంబు
నది యాత్మ యని చూడ నర్థంబు గాదు
అల మనోమయకోశ మాత్మ యటంచు
చెలరేగి కొందఱు చెప్పుచుండుదురు
అది సంశయాత్మకం బది యణుమాత్ర
మది చంచలము గల్గ నాత్మఁ గాఁబోదు 270
అలఘువిజ్ఞానమయ బ్రహ్మ మగుచుఁ

బలుమాఱు కొందఱు పల్కుచుండుదురు
దానికివృత్తి సంతతమును గల్గు
గాన నావృత్తి యఖండప్రవాహ
రూప మా నది యాత్మ రూపంబు గాదు
కాపట్యరహిత నిక్కంబుగ వినుము
ఆనందమయకోశ మట పంచకంబు
దానికి నభిమాని తనర మాయావి
పరగంగ సైంధవోపాధిచే నతఁడు
కర మొప్పజగములు గల్పించు నడఁచు
ధరశుద్ధసత్వప్రధాన మైనదియె
యిరవొంద మాయను నెసలారఁ దల్లి
మాయావి యరయ బ్రహ్మం బనుయుక్తి
పాయక కొందఱు పల్కుచుండుదురు
వనజాస్య యద్వైతవాదులమాట
కనుమతింపక మిథ్య యని తలంచుదురు
అతఁ డీశ్వరుండు విశ్వైకకారణుఁడు
అతులితమాయావి యైన దెట్లనినఁ
బూని చెప్పెద నది పొందుగఁ దెలియు
భూనభోతోయదముల జలబిందు 280
మొగి సదాంతర్బాహ్యముల ప్రతిఫలిత
మగుచున్న యిటువంటియాకాశ మటుల
అలఘుమహాబింబ మాత్ముఁడై తనరి

వల నొప్పగాను సర్వజ్ఞత్వముఖ్య
విలసితగుణగణాన్వితుఁ డై నకతన
నలినలోచన సగుణబ్రహ్మ యనఁగ
నటియింపు చుండు నానావిధంబులను
నటు గాన నిర్గుణ మని చెప్పరాదు
మఱి తల్లి విను మన్నమయకోశ మమరఁ
గర మర్థి నీస్థూలకాయమై యొప్పె
నవ్వలకోశత్రయంబు భావింప
నవ్వల సూక్ష్మాంగ మలరారు చూడ
అలఘుపంచమకోశ మయ్యెఁ గారణము
తలఁప మాయారూపు తను వయ్యె నట్లు
ఆమాయ నాత్మజ్ఞు లందు లే దండ్రు
వామాక్షి సంశయవారితంబుగను
పరఁగఁ జిత్తమును నభస్థలమైన
సురుచిరం బాశ్రయ శుద్ధవిజ్ఞాన
పటిమచే నైశ్వర్యభావంబు నొందు
నట భ్రాంతిచేఁ గల్గినటువంటిమాయ 290
సకలాశ్రయబ్రహ్మ సంవిత్తుచేత
నకలంకముగ నష్ట మౌక్షణంబునను
జననిబుద్ధాబుద్ధజను లిందుఁ గొంద
అనుమతింపక యుందు రాయుక్తి వినుము
అలరంగ రజితాని కలభిన్నధర్మ

ములు గల్గి యాభాసమును గల్గె నంచు
తొలినుండి భిన్నసత్తులు గావు విశ్వ
ములకుఁ బరబ్రహ్మ మనియెడువాఁడు
ధరణిస్థలిని వేదతత్త్వండుగాని
పరగ మూఢుం డట్లు భావింపఁ గలఁడె?
అటువలె నిశ్చయం బందె నీమనము
నిట్లైన విశ్వ మేదెసఁ దలంపంగ
మదిలోనఁ దన కనుమానంబు కొంత
కదిసి యున్నందున కల్గె నవ్వేళ
జనని యివ్వలపుచ్ఛ సద్బ్రహ్మ మనఁగ
ననఁ బొందఁ బంచకోశాతీత మయ్యె
నది యసత్యం బన్న నన్ృతంబు వెలయు
నదియ నీవును నేను నఖిలవిశ్వంబు
సచ్చిదానందాబ్ధి సంపూర్ణమగుచు
నెచ్చుక తగ్గక యేకమై యుండు 300
నది మనం బందెఁ దదన్యభావమున
విదితంబుగాఁ జూచి విశ్వంబు మఱువు
మది యెట్లనిన నీసమాధానమతిని
ముద మొప్ప వినుము నే మొనసి చెప్పెదను
పని బూని వామగుల్ఫమున నాధార
వనజంబు పీడించి వామేతరంబు
వామాంకతలమున వైపుగ నిడిన

యీమహానీయముక్తాసన మాయె
నియాఖ్యాసనంబున నేకచిత్తమున
నెయ్యంబుతో నిల్చి నిక్కించి నడుము
దృష్టి నాసాగ్రానఁ దిరముగ నుంచి
యష్టమదంబుల నడఁచి పిమ్మటను
ఘటపటాదులమాయగాఁ జూచి యచట
ఘటిత మైనది సత్తుగాఁ గనుంగొనుము
ఆసత్తు విస్ఫురణాకార మగుచు
భాసురచిత్తుగఁ బ్రబలుటఁ దెలిసి
రహిస్థూలసూక్ష్మకారణముల వెలుఁగు
సహజవస్తువు నేకసరణిగఁ గాంచి
అరయ ననేకోర్వి యండకోశములు
వరుస నావరణతత్త్వముల నన్నిటిని 310
హెచ్చుగ నోతల్లి యెలరార వినుము
సచ్చిదైక్యంబుగ సమరసింపుచును
అస్తిభాతులచేత నడఁచి వైచుచును
వస్తుమాత్రం బెల్ల నారూప మంచు
నారూప మెంచ స్వయంజ్యోతి యేక
మారూఢి సరణిచే నాత్మగాఁ గనిన
నాయాత్మ నాదిమధ్యాంతము ల్దొలఁగి
మాయావిరహితమై మదిభేద ముడుగు
నప్పుడు ఘనసచ్చిదానందపూర్ణ

మెప్పుగ నీవగుదుర్విలోకముల
కరపర్థి నపుడు జగద్వాసనముల
దొరఁకొని మనమందుఁ దోఁచినగాని
హస్తిభాతులచేత నాత్మగాఁ గనుచు
నిస్తరంగం బైన నీరధిపగిది
కలలేని నిద్దురగతిని భేదంబు
తొలఁగి సంపూర్ణమై తుర్యమా నంచు
నిర్వికల్పంబున నిశ్చలత్వమున
సర్వ మఖండమై సత్యమై నిత్య
శుద్ధబుద్ధవిముక్తి సొంపొంది పరమ
సిద్ధాంతసిద్ధమై చెలఁగుచునుండు 320
నోయమ్మ యచట నేనుండినయపుడ
నీయాత్మ నర్చించు నిశ్చయంబుగను
వలనొప్పఁ దెలియఁగ వలెనని యాత్మ
నలరార నర్పించు నట్టిచందంబు
క్రమముగఁ దెల్పె నుత్కంఠ దీపింప
నమలమానస యైన యాదేవహూతి
అలఘుత్వ మైనముక్తాసనమందు
నలువొందఁ గూర్చుండి నడుము నిక్కించి
మెడ దృఢంబుగ నిల్పి విహిరాబ్జరిపుల
నడరంతఁ గూర్చి నాసాగ్రంబు చేర్చి
అనుపమసద్బోధ యనువహిన్లోను

జనియంచినట్టి విజ్ఞానదీపంబు
కరమొప్ప మఱియను కరమునం బూని
చొరవఁగ హృద్వీథిఁ జొచ్చి శోధించి
అచ్చటినాళంబు లచ్చటిక్రమము
లచ్చటిచోద్యంబు లరసి చూచుచును
చెలువగు దేహపశ్చిమభాగమందు
నిలిచి వీణాదండ నిజమై తనర్చి
యొనర దీర్ఘాన్తియు నొఱపుగ నమరి
తనుతరంబై బిసతంతుచందమున 330
సురుచిరంబైన సుషుమ్నంబునంటి
కరమర్థితో నూర్ధ్వగమనంబుచేతఁ
జెన్నలరిన మేరుశిఖరిపైఁ జేరి
కన్నచోటున బయల్కలయ భావించి
నాలయ కప్పుడు వెలి చూపులోఁ జూపు
నలరారఁగాఁ జూచి యట రెండు విడచి
మహనీయతరమైన మధ్యలక్ష్యమున
సహజంబుగా నిల్పి సంతసమంది
నెలవుగ నాత్రివేణీసంగమమునఁ
జలన మొందక నిల్పి స్నానంబు చేసి
లాలితజ్ఞప్తి కళామాత్రమైన
లీలనొందెడి యాత్మలింగంబు గాంచి
అర్మిలి దీపింప నర్చింపఁ దలఁచి

వేర్మిగల్గిన చతుష్పీఠమందుంచి
అమలమహా తత్త్వమస్యాదివాక్యములు
క్రమముగ మంత్రములుగా స్మరింపుచును
ప్రణవం బనెడుఘంటపట్టి వాయించి
గణనము చేయక కామాదు లనెడు
ఘనవిఘ్నకారిరాక్షససమూహముల
మునుకొని బలుదూరమునఁ బారదోలి 340
కూర్మితోఁ బూర్ణ మాగురుని కర్పించి
కర్మనిర్మాల్యంబు కడపట ద్రోచి
అలమట శమదమం బనెడుతోయమున
నలరు నర్ఘ్యము పాద్య మాచమనంబు
నలువొప్ప నొసఁగి స్నానంబు చేయించి
బలమైన సమదృష్టిభావన యనెడు
పరిశుద్ధసాత్వికాంబరము ధరించి
యరుదుగ శక్తిత్రయము నొనఁగూర్చి
తనర యజ్ఞోపవీతంబుగ నిచ్చి
యనుపమసద్విద్య యనుగంధ మలఁది
తనభూతదయ నక్షతలుగ ధరించి
సునయగుణములను సుకృతవాసనలు
తనరు పుష్పములు సద్భక్తియనుపూజ
మనము రంజిల్ల సమ్మతముగఁజేసి
రమణీయమగు నంతరంగచతుష్ట

యము ధూపముగనిల్పి యఖిలేంద్రియాది
ప్రమదముపేర్మి దీపంబుగ నొసఁగి
యమరినజవతత్వమగు సుధారసము
మునుకొని నైవేద్యముగ సమర్పించి
తనరార నానందతాంబూలమిచ్చి 350
పరఁగాత్మప్రత్యయప్రభ సముజ్వలము
పరఁగ సువర్ణపుష్పంబుగనిచ్చి
పంచభూతములఁ బ్రపంచమంతయును
పంచార్తులుగ సమర్పణమొప్పఁజేసి
అట చిత్తవిశ్రాంతి యను ప్రదక్షిణము
పటుముదంబునఁజేసి బ్రహ్మైక్యమనెడి
ఘననమస్కార ముత్కంఠతోఁజేసి
తనలోనిపరమాత్మ దాఁ జూడఁగాను
చూపురూపుననంటి సోరిదిగనట్టి
చూపురూపైకమై సుస్థిరమైన
ఆత్మలింగము తానయై ప్రకాశించు
నాత్మానుభవమునం దలరుచుసొక్కి
మననంబు మఱచియు న్మనుజెందునపుడు
మొనయ జ్ఞాతృజ్ఞానములు జ్ఞేయమందు
గూఢమై యవివేకగూర్మి యంతయును
రూఢిగ సచ్చిత్సురూపమైనట్టి
నిర్వాణపదమందు నిండియేకముగ

నిర్వికల్పంబుననిద్దురఁజెంది
తాను నైకొంతతాఁ దడవుండిలేచి
మానినీమణి సత్కుమారునింగనియె 360
జయసర్వభూతాత్మ జయపరమాత్మ
జయచిన్మయాకార జయవేదసార
జయకలుషవిభంగ జయమహాలింగ
జయసత్యసంకల్ప జయనిర్వికల్ప
నీకటాక్షంబున నిర్గుణమంద
ప్రాకటంబుగ నైక్యభావమొందితిని
ఆయాత్మలోపల నఖిలవిశ్వంబు
మాయగనున్నది మైనీడమాడ్కి
నదిసత్యమన్న మహాద్వైతమందు
నుదితస్వదంతర మున్నదేతండ్రి
వ్యావహారికమాత్ర నంగీకరించి
వావిరిరెండని వచియింపవలసె

గురుతరంబుగఁబూజ గొనెడువాఁడెచట
చిరభక్తితోఁబూజ నేయువాఁడెవఁడు
సరవిఁబూజింపఁ బూజాద్రవ్యమేది
అరయఁగ వాఙ్మానసాతీతమగుచు
బొరిదిగ నిన్నుఁ బ్రస్తుతిచేయుటెట్లు
పురుడించుసర్వప్రపూర్ణమా నిన్నుఁ
జెలఁగి యావాహన చేయుటయెట్లు

తలఁప సర్వమున కాధారమౌనీకు 370
విహితాసనంబు గావించుటయెట్లు
మహితగుణంబును మఱియుండునీకుఁ
దనరార నర్ఘ్యపాద్యములిచ్చు టెట్లు
మొనసి సత్పరిశుద్ధముగ నుండునీకు
నలరార నాచమనాదుల యెట్లు
మలినంబులేక నిర్మలముగ నెప్డు
వెలుఁగుచుండెడు నీకు వేఱతోయమునఁ
జెలువుగ స్నానంబు సేయించుటెట్లు
కోమరొప్ప విశ్వావసుఁడవైన నీకు
నమరంగ నొకవస్త్రమర్పించుటెట్లు
మొనయఁగ గులగోత్రములు లేనినీకుఁ
దనర యజ్ఞోపవీతము లిచ్చుటెట్లు
పొలుపొంద నవయవంబులు లేనినీకు
వలనొప్ప భూషణావళిఁ దాల్చుటెట్లు
అనఘ నిర్లిప్తుఁడ వై యున్న నీకు
మును గుసుమార్చనంబును జేయుటెట్లు
సలలిత గుణనిరంజకుఁడవౌ నీకు
నెలమిగ ధూపంబు లిచ్చుటయెట్లు
వనజాప్తచంద్ర పావకులరూపముల
నొనరెడు దీపంబు నొసఁగుటయెట్లు 380
పొలుపార నిత్యతృప్తుఁడవైన నీకు

నలరఁగ నైవేద్య మర్పించుటెట్లు
మొనసి సదానందమునఁ జొక్కునీకుఁ
గొనకొని విడెము మక్కువనిచ్చు టెట్లు
మురువగు నాద్యంతములు లేనినీకుఁ
బరువడి మంత్రపుష్పము నిచ్చుటెట్లు
సునిశితస్వప్రకాశుఁడవైననీకు
నొనర నీరాజన మొసఁగుటయెట్లు
అనిశ మనంగుఁడ వౌనీకు భక్తి
మొనసి ప్రదక్షిణమును జేయుటెట్లు
వారక యద్వైత వస్తువౌనీకుఁ
జేరి ప్రణామంబు చేయుటయెట్లు
సారస్వతుల కగోచరమైననిన్ను
ధీరత్వముగ వినుతించుటయెట్లు
పొలుపొంద నిశ్చింతముగ నుండునదియె
నెలవుగ నిన్ను ధ్యానించు క్రమంబు
ఊరక నిష్క్రియ నుండుచందంబె
భూరిభక్తిని నిన్నుఁ బూజించువిధము
ఘననిశ్చలత్వంబు గల్గియుండినదె
యొనర ప్రదక్షిణం బొనరించుసరణి 390
నలరు సోహంభావ మందునిల్చినదె
చెలఁగి ప్రణామంబు సేయుభావంబు
మొనయ నాత్మజ్ఞానమున నేకనిష్ఠ

నొానరుసంకీర్తన మొనరించురీతి
పరిపూర్ణ భావసంపద గల్గినదియ
పరమైనమంత్ర జపంబు సేయుగతి
అలరార నెపుడు కృత్యాకృత్యములను
దెలియక మరచుట దివ్యశేమంబు
అంతియకాని మహాబ్రహ్మమందు
వింతగ భావంబు వేఱేమి లేదు
మఱియున్న దదియున్న మాడ్కిఁ గన్పట్టు
మఱిపోవ నదిపోవు మాయమాయగనె
అతులిత బ్రహ్మమం దాకలంకంబు
సతమౌనె చూడ వసంతకాలాన
నతులితంబుగనుండు నబ్జాప్తకరణి
వితతి ప్రకాశింప వింతగనందుఁ
బెదరెడి మఱుమరీచికచూచి జలము
కదలుచున్నది గ్రోలగావలెనంచు
భ్రాంతిచే మృగములు పరువెత్తుకొంచు
నెంతదూరముపోవ నెదురుగజలము 400
కదలిపోవుచునుండు కైవడిగాను
మదికి దృగ్వ్యాపారమహిమ లోఁదోఁచుఁ
గాని లేదనెడి నిక్కముదోఁచపోదు
గానఁ దద్భ్రాంతిచేఁ గడఁ గనలేక
సుడివడితిరిగించు సుడిగుంటరీతిఁ

గడఁగానరాని యఖండాత్మ కాంతి
అతిశయంబునఁదోఁచు నఖిలప్రపంచ
మతిసత్యమై యుండునట్లుండుగనుక
జనులీప్రపంచ మసత్యమటంచు
గనుకంటభావించి కడఁగానలేక
సతతంబు నీప్రపంచము నిత్యమంచు
నెంతకాలంబున్న నెదురుగజలము
గనుపించుచుండును గానియాలేమి
గనుపించ దీకర్మకాండంబు చూడఁ
గావున నీకర్మకాండచేఁ బుట్టి
పోవుచుందురు ముక్తి పొందంగలేక
ఘనతరసుజ్ఞానకాండను సత్తుఁ
గనినధన్యులకు మోక్షంబుసిద్ధించు
పరగరజ్జువుఫణిపగిది తోఁల్తఁదగి
యరసిచూచినవెన్క నదిలేనిమాడ్కిఁ 410
బరమాత్మయందీ ప్రపంచంబు మొదలు
తెలిఁగొప్పుచుండు నీతీరున నెపుడు
పావనసుజ్ఞానపటిమచే దాని
భావించిచూడఁగ భగ్నమైపోవు
ఇట్టిమిథ్యారూప మెసఁగువిశ్వంబు
పట్టుగ నిరతమీ బ్రహ్మంబునందు
నున్నదియనికొంద ఱానరభాషింతు

రున్న దిసత్త్వైన నున్న దేజగము
తాను దాననుదాని తలఁచినంతటను
నేను నేననువాఁడు నీరసంబయ్యె
నేనెవ్వఁడోయని నేనుభావించి
నేనుగా కటుమున్నె నేనుదానయ్యె
నేను తానైక్యమై నిలిచిచూడంగ
నేనుదాననరాని నేనునేనైతి
లలినెంచసలిలము లవణమైయుండి
సలిలంబులోఁబడి సలిలమాకరణి
నాబ్రహ్మమీజీవుఁ డనిపించి పిదప
నాబ్రహ్మమునుబొంది యదియుఁదానయ్యె
మొనసి పరబ్రహ్మమును నేనుగంటి
ననుమాటలేభ్రాంతి యదియెట్టులనినఁ 420
దనముఖంబెనఁడైన దర్పణమందుఁ
గనిదర్పణముదీసి కడనుంచినప్పు
ముసుదాను దర్పణమున జూచుచున్న
తనప్రతిబింబంబు తనలోనఁగలయు
నలరంగఁ బరమాత్ముఁ డాబుద్ధియందు
జెలువొంద బ్రతిఫలించినతన్వుదాను
కనుచున్నతఱిబుద్ధి గరిగిపోవగునె
తనప్రతిబింబమై తనమాడ్కినుండు
జీవుండు తనయందుఁ జెందుటకాని

జీవుండు తన్నుఁజూచిన నెందుఁగలదు
ముఖదర్పణంబులో మొనసిబింబంబు
ముఖము తాననిజూచి ముదమందుఁగాని
ముఖముకై వడి నద్దమునఁ గాన బడును
ముఖముసత్యంబైన ముఖము గన్గొనునె?
అలబుద్ధిచూపునా యభవుండటంచు
పలికినజడమది భావింపలేదు
గనులద్దమునుజూచుఁ గానియద్దంబు
కనులఁజూచుటలేదుగద పరికింప
నెలమినద్దము లేక యీక్షణయుగము
వెలయఁగఁ దనుదాను వీక్షింపఁగలదె? 430
కనుదోయిఁదనుదాను గనిసంతసింప
దనరనద్దంబు సాధనముగనుండు
నారీతిపరమాత్మఁ డాత్మప్రకాశ
మారూఢిఁగాఁ జూడ నమరుచు బుద్ధి
అలరారసాధన మైయుండుఁగాని
యలరుభావాతీత మైనబ్రహ్మమును
గనెడుసాధనమెందుఁ గలదెన్నటికిని
గనుచుండునదె సాక్షిగాసంతసంబు
పరిపూర్ణతరమగు బ్రహ్మైక్యమునకు
సరవిగనొకదిక్కు చను టేలయొలమి
అలరునవిద్యాదు లనెడునుపాధు

లలరార నశియించు నాక్షణమందె
యుండెడుచేతనే యుండుపూర్ణముగ
నుండెడు బ్రహ్మము దూరకేకలయు
సరవిమై నుండును సాదృశ్య మొకటి
వెలిపుగ నీకు నే విన్నవించెదను
ఘటము భిన్నంబైన ఘటపటాకాశ
మటగగనంబున మఱియుండుఁగలసి
ఆమఠం బడఁగిన నామఠాకాశ
మామఠాకాశము నందుండిగలయు
నారీతిగానట్టు లైనపిండాండ
కారణవిద్య దగ్ధంబయిపోవు
పొరిదిగాకుండిన చోటనయుండి
సరగున జీవుఁ డీశ్వరునిలోఁ గలయు
నారీతిగా దివ్యమగుశుభకాండ
కారణమగు మాయ క్రమమదె యుందె
కప్పురంబునుగాల్పఁ గడపటదాను
నుప్పరంబున పోవుచుండినరీతి
అలవిద్య తుదకు మహాబ్రహ్మమంది
వెలిఁగిలయంబొంది వేఱతాలేక
గానగు నావిద్య గల్గినయపుడ
పూని ప్రపంచబుద్ధ్యుద మొండు లేదు
అంతట యిది మిథ్య యనరాని రొటుక

వింత యొక్కటి లేక వెల్గుచునుండు
నటువంటి బ్రహ్మమేనైతి కలంక
మెట్టులైనజనియింప దిది నిశ్చయంబు
బట్టబైటను మోక్షపద మిట్లు దనరు
నెట్టులఁ గనుగొందు శ్రీబ్రహ్మవిద్య
అప్పు డాకపిలాఖ్యుఁ డాదేవహూతి
నొప్పుగఁ గన్గొని యొగి నిట్టు లనియె
జననిరో బహుజన్మసంస్కారమహిమ
ఘనతరమైయుండె గనుక శీఘ్రముగ
పరమనిర్గుణపరబ్రహ్మైక్యభావ
మరుదుగఁ బొందితి వంతియ చాల
నందఱ కిది లభ్యమైన ప్రపంచ
మెందుండు నటమీఁద నెసలార తల్లి
అనువుగ నెపుడున్న యదిలేని దంచు
నెనకలరీతి లేనిది యున్నదంచు
బలముగ భావించు ప్రాకృతజనము
వలన విశ్వం బట్లు వర్తింపుచుండు
నొనరంగ వారు లేకుండినమాయ
కునికి యెక్కడ లేక యూరకపోవు
దానికి యుక్త మాత్మజ్ఞానవిద్య
గాన తద్విద్య నిక్కము గుప్త మగుచు
వరపతివ్రతరీతి వర్తింపుచుండు

కల మొప్పుచుం గర్మ కాండాదు లెల్ల
సామాన్యగణికాళిసరణి నటించు
కామయుక్తులకు భోగముల నొసంగు
ఆభోగముల రోసి నటువంటిఘనుల
చే భగ్న మగుదాని చిత్ర మంతయును
అటమీఁదఁ దానాత్మ ననెడునిశ్చయము
డిటవుగఁ గల్గుసందేహంబు తలఁగు
నంతట పరిపూర్ణమై తాను వెల్గు
నింతంత కీకర్మ మెఱుఁగంగరాదు
సులభంబుగల్గు నీ సుజ్ఞానవిద్య
సులభ కాఠిన్యవిస్ఫురణ మెట్లనిన
నేను నేనని పండి నిండినదెఱుక
నేననిసులభమా నెఱఁగహంకృతిని
నేననఁ గఠినమా నిశ్చయమందుఁ
గాన నీబంధమోక్షంబులు రెండు
వలనొప్పఁగలవని వచియింపవలసె
నలకంటఁ గని నిశ్చయంబు భావించి
ఆబంధమోక్షంబు లభ్రముల్గాని
యాబంధమోక్షంబు లాత్మ కెక్కడిది
నిత్యముక్తుం డాత్మ నిర్గుణుండనెడి
సత్య మూహించిన సంకల్ప మేది
ప్రాకటముగ నిట్టి భావనిశ్చయము

నీకు లభ్యంబయ్యె నెఱిఁగన్నతల్లి
ఇరువుగ మఱియు నింకేన్ని చెప్పినను
నిరుపమానందమౌ నిశ్చల మొకటి
పరగ నీనిశ్చయభావంబుచేత
నరయక పరమాత్మ నంచు భావించు
భానుప్రకాశ మంబరమెల్ల నిండి
పూనియుండియును సద్భూరికాంతియొగి
స్ఫుటముగఁ గనరాక భూవృక్షశైల
ఘటపటాద్యాకారఘనమౌ వెలుంగు
నరణిఁ బరాత్ముఁ డాసనముననుండి
కరణాదులందుం బ్రకాశించుచుండు
సంతతం బీరహస్యము భావమందుఁ
జింతింపుచుండు సుస్థిరముగ జనని
ఇలభానుఁ డస్తాద్రి కేఁగినవేళ
కళలచే వెల్గుఁ దక్కక జాలమెల్ల
అమర నాతనియందు ననువొందుమాడ్కి
నమనస్కమున నడఁగౌ విశ్వమెల్ల
గనుక యీయమనస్క ఘనతరాభ్యాస
మున నీవు పరిపూర్ణముగ నిండియుండు
మానసమున వేంకమాంబికరచిత
మైననట్టి రాజయోగామృతసార

మిందెన్నఁగాఁ దృతీయప్రకరణము
పొందుగఁ దఱికుండపురిధాముఁ డైన
వీరనృసింహుఁడు వెలయఁ గైకొనియె
ధారుణి నాచంద్రతారార్కముగను.

రాజయోగసారము తృతీయప్రకరణము
సంపూర్ణము

చెన్నపురి: వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్ వారి
'వావిళ్ల' ప్రెస్సున ముద్రితము.—1950

పద్యకావ్యములు

		ప్రతి 1-కి రూ.	అ.
అడవిమల్లెలు	...	0	8
అధ్యాత్మరామాయణము	...	2	0
అనంతునిఛందము, (ఛందోదర్పణము)	...	2	0
అనిరుద్ధచరిత్రము	...	2	0
అంబరీషోపాఖ్యానము, సటీక	...	0	6
ఆంధ్రభారతము, పద్యకావ్యము:—			
ఆది సభాపర్వములు ,,	...	4	0
ఆరణ్యపర్వము ,,	...	4	0
విరాటోద్యోగపర్వములు ,,	...	4	0
భీష్మద్రోణపర్వములు ,,	...	4	0
కర్ణశల్యసౌప్తికస్త్రీపర్వములు,,	...	4	0
శాంతిపర్వము ,,	...	4	0
ఆనుశాసనిక, అశ్వమేధ, ఆశ్రమవాస, మౌసల, మహాప్రస్థానిక, స్వర్గారోహణపర్వములు		4	0
ఆదిపంచకము, ఒకటేసంపుటము	...	11	8
యుద్ధపంచకము, స్త్రీపర్వము	...	7	8
శాంతిసప్తకము	...	7	8
ఆదిపర్వము, పద్యకావ్యము, పెద్దచ్చు	...	1	8
,, టీక	...	4	0
ఆంధ్రశ్రీమద్రామాయణము—జనమంచి శేషాద్రిశర్మగారిది 3 సంపుటములు	...	15	0
డిటో 7 ,,	...	18	0
ఆంధ్రభారతవిమర్శనము, మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రి గారిది		0	12

		ప్రతి 1-కి రు.	అ.
ఆంధ్రభాగవతము పద్యకావ్యము, 2 సంపుటములు		15	0
ఆంజనేయదండకము, హనుమద్దండకము	...	0	4
ఆంధ్రనామసంగ్రహము, పద్యకావ్యము	...	0	3
,, టీకతో (బ్రౌను పేపరు)	...	0	8
,, ఆంధ్రనామశేషము, సాంబనిఘంటువు.టీకతో		2	0
ఆంధ్రభాషాభూషణము, విమర్శతో	...	0	6
ఆంధ్రభాషార్ణవము	...	1	0
ఉత్తరరామాయణము, చక్కనికూర్పు	...	6	0
ఉత్తరహరివంశము	...	3	0
కవిత్వతత్త్వవిచారవిమర్శనము	...	1	8
కవిరాజమనోరంజనము	...	1	4
కృష్ణదండకము	...	0	2
కృష్ణరాయవిజయము	...	0	8
కాశీఖండము	...	3	8
కుచేలోపాఖ్యానము, సటీక, (భాగవతము)	...	0	6
డిటో గట్టుప్రభుకృతము	...	0	10
కుమారసంభవము, నన్నెచోడకృతము	...	5	0
గజేంద్రమోక్షము, సటీక	...	0	10
గయోపాఖ్యానము, రామనామాత్యునిది	...	0	12
డిటో ద్విపద, నాదిండ్ల గోపమంత్రి		0	8
గద్యపద్యసంగ్రహము, జ. వే. సుబ్రహ్మణ్యశర్మ గారిది.		0	12
,, గొర్తి సూర్యనారాయణశాస్త్రి గారిది		0	12
గరుడాచలము-యక్షగానము, పెద్దచ్చు	...	0	4
గీతమంజరి, చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహము	...	0	4
చాటుపద్యమణిమంజరి, ప్రథమభాగము	...	2	8
చిత్రభారతము, చరిగొండ ధర్మనగారిది	...	1	8

		ప్రతి 1-కి రూ.	అ.
చెన్నపురీవిలాసము	...	0	8
చెన్నబసవపురాణము	...	2	8
జైమినీభారతము	...	2	8
తెనుఁగుసమస్యలు	...	0	3
దసరాపద్యములు	...	0	2
దశావతారచరిత్ర	...	3	0
దేశింగురాజుకథ (జంగంకథ)	...	0	8
ధ్రువోపాఖ్యానము, సటీక	...	0	10
నలోపాఖ్యానము, సటీక	...	0	8
నిర్వచనోత్తరరామాయణము	...	1	8
నలచరిత్ర, ద్విపద, క్యాలికోబైండు	...	2	4
నిరంకుశోపాఖ్యానము	...	0	8
నీతిపద్యసంగ్రహము, సటిప్పణము	...	0	6
నీలాసుందరీపరిణయము	...	0	8
పల్నాటివీరచరిత్రము	...	3	8
పంచతంత్రము, నారాయణకవిది	...	1	0
డిటో కాలికోబైండు	...	2	0
డిటో వేంకటనాథరాజకవికృతము	...	1	0
డిటో కాలికోబైండు	...	2	8
ప్రభావతీప్రద్యుమ్నము	...	1	12
పారిజాతాపహరణము, చిన్నసైజు	...	1	8
,, సాంధ్రటీకాతాత్పర్యము	...	3	0
భాస్కరరామాయణము	...	8	0

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్,

292, ఎస్ప్లనేడ్, చెన్నపురి

		ప్రతి 1-కి రూ.	అ.
భోజకాళిదాసకథలు, I భాగము	...	1	0
డిటో II భాగము	...	1	0
తెనాలిరామలింగనికథలు, జీవితము	...	0	6
డిటో A. S. P. అయ్యరుగారిది	...	0	8
సంస్కృతనాటకకథలు 1. 2 - భా.	...	2	0
రాజశేఖరుఁడు—గోపాలుఁడు	...	0	12
విక్రమార్కునికథలు	...	0	12
చార్ దర్వేషుకథలు	...	1	0
బేతాళునికథలు	...	0	12
వైద్యులకథలు	...	0	4
వీరాంగనలు	...	1	8
పరమానందశిష్యులకథలు	...	0	4
నలుగురుమంత్రులకథలు	...	0	6
అయిదుగురుదొంగలకథలు	...	0	8
రేచుక్క-పగటిచుక్క-కథ	...	0	4
సత్యసేనవిజయము	...	0	6
ఋషులచరిత్ర	...	0	8
పురాణగాథలు I	...	1	0
,, II	...	1	0
బాజీరాయనిచరిత్ర	...	1	4
రఘువంశకథ	...	0	8
విక్రమార్కచరిత్ర, భా. రామి. శాస్త్రి	...	1	8
ఈసబునీతికథలు 2-వ భాగము	...	0	10
పంజాబుఅల్లరి	...	0	8
మర్యాదరామన్నకథలు	...	0	3
మైరావణచరిత్ర, చక్కనికూర్పు	...	0	2

		ప్రతి 1-కి రూ.	అ.
అనంతసాగరము, బుక్కరాయసముద్రచరిత్ర		1	0
శకుంతల ,,	...	0	8
నల ,,	...	0	8
సావిత్రి ,,	...	0	6
హరిశ్చంద్ర ,,	...	0	8

నవలలు

సీతారామము	...	1	4
ఐవన్హో, నవల	...	0	8
సుజనరంజని ,,	...	1	0
విజ్జలదేవి ,,	...	1	8
ఉన్మాదిని ,,	...	0	6
రాధారాణి ,,	...	0	6
దుర్గేశనందని ,,	...	1	0
లక్షణ ,,	...	0	12
లీల ,,	...	0	6
కోవలన్ కన్నకి ,,	...	0	12
వీరబాల ,,	...	0	8
ఆనందమఠ ,,	...	1	12
లాలాబాయి ,,	...	0	12
రోషినార, చరిత్రవిషయికమగు నవల	...	1	0
బాలాదిత్య (చరిత్రాత్మకమగు నవల)	...	4	0
శంభుతో నొకనాటిసహవాసము	...	0	4
చంద్రగుప్తుడు	...	2	8

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్,
292, ఎస్ప్లనేడ్, చెన్నపురి.